

brat

Francišek

4

Letnik XVII (CXCVIII) • julij 2007

cena 1,40 €

KAKO MARIJA POMAGA
FRANČIŠKOVI NOVOMAŠNIKI
NOVI GENERALNI MINISTER MINORITOV
XII. GENERALNI KAPITELJ FSR
13. FESTIVAL FRANČIŠKOVIH OTROK
14. KLARIN DAN MLADIH
PRIČE LJUBEZNI, GRADITELJI MIRU

Leto Svetega pisma

Odrini
na globoko...

(Lk 5,4)

Kazalo

Franciškovska duhovnost

- 4 Kako Marija pomaga?
- 7 Življenje sv. Elizabete

Naša evangelizacija

- 8 Franciškovski novomašniki 2007
- 12 Nisem prišel, da bi mi stregli, ampak da bi jaz vam stregel
- 15 On mora rasti, jaz pa se manjšati

Iz naših družin

- 18 Generalni minister minoritov
- 19 Obisk br. Maura
- 20 Razstava o Svetem pismu

FSR

- 22 Narodnim svetom FSR, članom svetov FSR in FRAME
- 23 Krajevno bratstvo FSR Piran
- 25 Spored romanja podobe sv. Elizabete

Mladi Frančišku

- 26 14. Klarin dan mladih
- 28 Beseda, da te kap
- 29 Assisi, mesto radosti in božjega klica
- 32 Usmiljeno delovati
- 32 Upajmo si živeti evangelij
- 33 Tako svobodni ...

RAZVEDRILLO

- 34 Nagradne serpentine

Pravičnost in mir

- 35 »Priče ljubezni, graditelji miru«
- 36 Mnenje cerkve o podnebnih spremembah
- 38 Življenje sv. Frančiška

Korenine in sadovi

- 38 Življenje sv. Frančiška (10)

Sveta dežela

- 40 S »fičkom« v Sveto deželo
- 45 Gremo k svojim bratom
- 47 Akcija – Nabirka za krščanske šole v Sveti deželi

Frančiškovi bratje in sestre se smemo letos radostno zahvaljevati Gospodu, saj je iz vinogradov bratov minoritov, kapucinov in frančiškanov poklical nove služabnike oltarja – novomašnike za Boga in ljudi. Pogovor z njimi jih najlepše predstavlja.

Sestre in brate FSR pa prosim, naj si dobro preberejo okrožnico svoje generalne ministre in naj začnejo moliti za generalni kapitelj FSR, ki bo novembra 2008 na Madžarskem.

Nisem si mogel predstavljati dneva, ko bom zadnjič pisal besede uvodnika. In glejte, prišel je. Novo provincialno vodstvo je odločilo, da bom konec julija odšel od Marije Pomagaj na Brezjah k Svetogorski Kraljici, na Sv. Goro nad Gorico. Določili so novega urednika Brata Frančiška. Iskreno se želim zahvaliti vsem sodelavcem, ki so v več kot treh desetletjih sodelovali s svojim nesebičnim in prostovoljnim delom. In teh je zelo veliko. Leta 1970 sem začel urejati Srečanja. Od 1972-1975 je bil urednik p. Bernardin in od 1990-1992 p. Hieronim. Leta 1993 smo Srečanja preimenovali v Brat Francišek. Naj Bog na priprošnjo Marije Pomagaj povrne vsem vsem sodelavcem! Za vse sem daroval zahvalno sv. mašo. ■

Mir in dobro!

p. Mihael S. Vovk

Poletni čas je v marsičem zanimiv. Sonce pripeka, dopustniški kraji vabijo, dogajajo se personalne spremembe v bratstvih prvega Franciškovega reda ... Ena od teh je doletela tudi

revijo *Brat Francišek*, ki jo je dolga leta urejal br. Mihael Vovk, sedaj pa je bilo glavno in odgovorno uredništvo zaupano meni. In kdo sem jaz?

Sem br. Janez Papa, frančiškan. Rodil sem se v Ljubljani, kjer sem leta 1991 končal osnovno šolanje, maturiral pa leta 1995. V prvem razredu osnovne šole sem začel ministrirati in to službo opravljal vse do svojega odhoda k frančiškonom jeseni 1995. Z vstopom v frančiškanski red sem začel nov način življenja, ki sem ga preizkusil v noviciatu na Sveti Gori (1996-1997), 7. oktobra 2001 pa sem v frančiškanski cerkvi sv. Jakoba v Kamniku izrekel slovesne zaobljube za vse življenje.

Na duhovniški poklic sem se pripravljaval s študijem na *Teološki fakulteti* v Ljubljani, ki sem ga poleti 2002 uspešno končal z diplomskim izpitom in zagovorom diplomske naloge *Možnosti in meje interneta kot sredstva evangelizacije*. V študijskem letu 2002-2003 sem opravil pastoralno specializacijo. 28. junija 2002 sem bil v kapiteljski cerkvi v Novem mestu posvečen v diakona. V času študija pastoralne specializacije sem pastoralno prakso opravljal v župniji sv. Frančiška Asiškega v Šiški. V duhovnika sem bil posvečen 29. junija 2003 v ljubljanski stolnici, svoje duhovniško poslanstvo pa opravljam v Mariboru v baziliki Materne usmiljenja. Od letošnjega leta sem tudi narodni duhovni asistent za Franciškove otroke in mladino.

Ob koncu bi se rad zahvalil br. Mihaelu Vovku za vso skrb in prizadevnost, ki ju je vložil v našo revijo, srčno pa upam, da bo revija tudi v prihodnje bogatila in razveseljevala vaše dni! ■

Mir in vse dobro!

br. Janez Papa

Naslovna slika

Odrini na globoko (Lk 5,4), klic Jezusa Kristusa novomašnikom.

»Vsak veliki duhovnik je vzet izmed ljudi in je postavljen ljudem v korist glede tega, kar se nanaša na Boga: da daruje daritve in žrtve za grehe. Ker tudi njega obdaja slabost, more potrpeti z nevednimi in s tistimi, ki blodijo. Zato mora kakor za ljudstvo tudi zase darovati daritve za grehe. In nihče site časti ne jemlje sam, ampak ga kliče Bog« (Hebr 5,1-4).

Revija bratFrancišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Frančiškanska prokuratura v Ljubljani, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.

Člani uredniškega odbora: br. Janez Papa (glavni in odgovorni urednik), br. Mihael S. Vovk (Franciškova duhovnost), br. Peter Skoberne (naslovnica), br. Krizostom Komar in s. Romana Kocjančič (Naša evangelizacija), br. Metod in s. Mateja Trajbarič (FSR), br. Gregor Pavlič (Razvedrilo), br. Igor Pigac in s. Urška Purk (Mladi Frančišku), br. Stane Zore (Pravičnost in mir), br. Miran Špelič (Korenine in sadovi, Naše knjige), br. Peter Lavrih (Sveta dežela). **Lektorira:** Vera Lamut. **Oprema:** Aleš Porenta. **Oblikovanje in priprava:** Salve d.o.o., Ljubljana.

Tisk: Povše, Povšetova 36a, Ljubljana. **Naslov uredništva:** 1000 Ljubljana, Prešernov trg 4. Naslov glavnega urednika: Ul. Vita Kraigherja 2, 2000 Maribor; tel.: 02/228 51 13 ali 041/778 456; e-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks: 02/228 51 12. Rokopisov in slik ne vračamo.

Cena: 1,40 €. **Letna naročnina:** 8,40 €. **Za tujino:** 16,80 €.

TRR SI56-2440-0900-4310-591 Raiffeisen Krekova banka d.d. Maribor; pri plačilu se sklicujte na 00 700.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Kako Marija pomaga?

Mir in dobro!

Dragi bratje in sestre! V Slovenijo sva prišla, da bi se skupaj z vami veselila ob 400 letnici prihoda bratov kapucinov v Slovenijo. 400 let je precej dolgo obdobje. Ustanova, ki obstaja 400 let, je gotovo zdrava ustanova. V nekaj dneh – vaša dežela ni velika – sem lahko obiskal vsa kapucinska bratstva po Sloveniji. Videl sem lahko delo, ki ga bratje opravljajo. Predvsem pa sem skušal opazovati, kako bratje živijo. Kajti nočem, da bi se popolnoma izgubili v delu. Odločitev brata kapucina je, da dá svoje življenje popolnoma na razpolago Gospodu in da ga dá skupaj s svojimi brati. Zato ima skupna molitev zelo pomembno mesto v našem življenju. Mi smo dali svoje življenje Bogu in človeštvu. To, da sem videl brate, ki molijo skupaj in skupaj opravljajo svoje delo, mi je v veliko zadovoljstvo. Zdaj vas sprašujem: Ste vi zadovoljni z vašimi brati? (*Ljudje odgovorijo*): Ja. Ali molijo? Molijo Skupaj? Tudi delajo skupaj? (*Ljudje odgovorijo*): Ja! Zelo vam priporočam, da bdite nad tem, da bodo še naprej delali tako. Drugače jih bom moral za ušesa.

Dragi bratje in sestre, danes v Sloveniji obhajate zelo pomemben Marijin praznik. Od evangelija sem razumel zgolj besede »V Kani Galilejski«. To mi je dovolj, kajti evangelij v nadaljevanju dobro poznam. Vprašanje, ki ga nosim v sebi, je naslednje: Kakšen je Marijin način, ko pomaga? Mislim, da nam ta evangelijska stran razkriva Marijino srce. Kako Marija pomaga? Preden se je obrnila k Jezusu, je že opravila precejšnje delo. Predvsem je pozorno opazovala. Marija je zelo pozorna žena. Nobena stvar ji ne uide. Opazila je, da zmanjkuje vina. Izkusi nelagodnost novoporočencev. V takratnem času je poroka

foto vir: <http://www.santuariocrocfisso.it>

pri Judih trajala ves teden. Predstavljajte si, kaj bi pomenilo poslati povabljen domov že drugi dan. Kakšna polomija. Ljudje bi rekli, da niso sposobni organizirati poroke. Iti domov sredi praznovanja ni lepo niti za tiste, ki praznovanje organizirajo, niti za tiste, ki so bili povabljeni. Tisto, kar me zelo nagovarja, je kako je Marija sposobna videti, čutiti potrebo človeka. In takrat posreduje pri svojem Sinu. Kako razloži situacijo? Strežnikom, služabnikom je rekla: »Storite to, kar vam bo rekel«. Neizmerno zaupa. Marija ve, da bo njen Sin nekaj storil. Mi, ki danes praznujemo praznik Marije Pomagaj, lahko računamo z mamo, ki opazuje in vidi, kaj vsak od nas potrebuje. Mama pripravi kosilo in večerjo. Pridemo domov in rečemo: Lačen sem. Ve, kakšne so potrebe njene družine. Tako tudi Marija dobro ve, kakšne so potrebe vsakega od nas. Zato je prav, da molimo k njej. Tudi takrat, ko spimo in pozabimo nanjo, ona ne pozabi na nas. Prosi za nas; prosi svojega Sina, naj posreduje. In on da človeku tisto, kar mu bo v rast. Včasih mora tudi odvzeti tisto, kar mu preprečuje,

da bi nadaljeval pot. Zato bi vas rad povabil, da se ta večer zahvalimo Gospodu, da nam je dal takšno Mater. Rad bi, da bi se vrnil domov z obnovljenim zaupanjem. Z globokim zaupanjem v naših srcih, da imamo v nebesih mater, ki pozna slehernega od nas. Spremlja nas in posreduje v našo korist pri svojem Sinu. Prepričan sem, da bdi nad našimi brati, nad otroki, ki se pripravljajo na prvo sveto obhajilo, nad tistimi, ki se pripravljajo na sveto birmo, in nad različnimi skupinami v vaši župniji ter nad vsemi, ki ste tukaj zbrani. Pa tudi nad onimi, ki redko pridejo v cerkev,

in celo nad tistimi, ki nikoli ne stopijo vanjo. To ni povabilo, da ne bi prihajali v cerkev, ampak da smo hvaležni to Marijino držo. To, da smo mi ta večer tukaj v cerkvi, pomeni, da ji priznavamo in se ji zahvaljujemo za vse, kar Marija stori za nas. V tem duhu zaupanja nadaljujmo obhajanje nocojsnje svete evharistije. Amen! ■

Br. Matej Nastran:

homilija br. Maura Jöhrija, kapucinskega generalnega ministra med mašo 24. maja 2007 v cerkvi sv. Štefana v Ljubljani-Štepanja vas

Načrt vzgoje za osemstoletnico sv. Elizabete Ogrske (1207-2007)

Prvo leto

Življenje sv. Elizabete

Šesti mesec

Njena vest in čut za pravičnost

Konrad iz Marburga, ki je bil njen spovednik, je Elizabeto učil, naj vedno sledi nasvetom svoje vesti. To je storila, ko ni hotela jesti hrane, ki je prihajala s posestev njenega moža, ki jih je krivično izsilil ubogim.

Vedela je, da ubogi ne potrebujejo samo našega sočutja, ampak tudi pravičnost. Takšno pojmovanje pravičnosti jo je pozneje, po izgonu z njenih posestev in z njenega gradu, vodilo, da je odklonila podporo, ki ji jo je ponudil njen svak, ki je postal vladar Turingije. Njena dekla Ermengarda je dejala, da je to storila zaradi tega, »ker svoje vzdrževalnine ni hotela dobivati iz zločina ali obdavčenja ubogih, kar je bilo na knežjih dvorih zelo v modi«.

Elizabeta je naredila vse, kar je mogla, da je ohranila dostojanstvo revežev, s katerimi je prišla v stik. Ker je vedela, da velikokrat nimajo niti rjuhe, s katero bi pokrili trupla, jim je s svojimi rokami priskrbela rjuh iz najboljšega platna in jih pripravila za njihove pogrebe.

Razumela je, da je pravica do dela ena izmed tistih stvari, ki najbolj pospešuje človekovo dostojanstvo. Ko je leta 1226 Turingijo prizadela lakota, je zagotovila, da vsi reveži niso dobili samo dovolj hrane, ampak tudi obleke in potrebno orodje, da so lahko delali in se pripravili na novo letino.

V tistih časih je življenje bodočih mater in njihovih otročičkov pogosto ogrožala revščina, kakor je še danes. Elizabeta je skrbela za noseče matere, da bi one same in njihovi otroci imeli dovolj hrane, denarja in obleke.

Duhovni premislek:

Elizabeta je v vsakem ubogem, bolnem ali odrinjenem človeku, ki ga je srečala, videla Božjega otroka in Kristusovega brata ali sestro. Zato je bil zanjo vsak človek dragocen; vsakdo, ki je bil ubog in prizadet, je bil zanjo vreden spoštovanja, tudi še ne rojeni otroci. Sv. Jakob pravi: »Ali ni Bog izbral tistih, ki so revni na svetu, a bogati v veri in dediči kraljestva, ki ga je obljubil vsem, kateri ga ljubijo? Vi pa ste osramotili reveža!« (Jak 2,

<http://www.meaus.com/saint-elizabeth.jpeg>

6

5-6). Danes prevladujoča kultura smrti se mora nujno naučiti te resnice.

Priznanje človekovega dostojanstva zahteva od nas, da k nesrečnejšem tega sveta ne bomo pristopali samo z bistrostjo in odprtostjo, ampak tudi, da bomo branili njihove človekove pravice in jim zagotovili pravičnost, vključno s pravico do dela. V tem nam je Elizabeta zgled.

Sedmi mesec:

Srečanje z ubogimi

Elizabeta je kot bogata živela na gradu, vendar je vedela, kaj se je dogajalo zunaj, v

svetu. Zavedala se je človeške bede, ki jo je obdajala. Šla je ven, k ubogim, ki so jo spremenili.

Sveti Frančišek v svoji Oporoki pravi, da je bil začetek njegovega spreobrnjenja srečanje z gobavcem. V njem je videl Kristusovo trpljenje. V gobavcih je tudi Elizabeta videla Kristusa. Po legendi je nekoč Elizabeta v posteljo, kjer je spala s svojim možem, položila gobavca. Ko je Ludvik pogledal v posteljo, je videl križanega Kristusa. Elizabeta je skrbela za gobavce. Umivala jim je noge, jih tolažila in jim dajala miloščino.

Leta 1226 je med moževo odsotnostjo, bil je v Italiji, deželo prizadela strašna lakota. Elizabeta je vsem revežem dajala hrano. Na vseh koncih moževe posesti je delila njegovo letino pšenice. Poleg tega si je hrano pritrgovala od ust, da jo je dajala potrebnim.

Elizabeta je ob vznožju Wartburga tudi ustanovila bolnico za uboge. Osebnostno je skrbela za bolnike. S svojimi rokami je negovala najbolj odvratne primere, ne da bi se naveličala smradu, ki se je širil od njih. Bila je tako prijazna in ljubezniva, da so ji vsi revni otroci tekali naproti in jo klicali »mama«.

Duhovni premislek:

Naše srečanje z ubogimi bi nas moralo voditi h gledanju Kristusa v drugih, zlasti še v njihovem trpljenju. Voditi bi nas moralo do tega, da bi bili nanje pozorni, da bi osebno in ljubeznivo skrbeli zanje, kakor bi skrbeli za Kristusa, ker so njegovi bratje in sestre. Naše srečanje z ubogimi bi nas moralo spremeniti. Naučiti bi nas moralo žrtvovanja za druge in bolj preprostega življenja.

Evangelij: »Kajti lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, tujec sem bil in ste me sprejeli, nag sem bil in ste me oblekli, bolan sem bil in ste me obiskali, v ječi sem bil in ste prišli k meni. Resnično, povem vam: Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25,35-36.40). ■

Pripravil p. Stane Zore

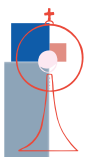
O, SESTRA VODA

O, sestra voda,
kako si čista in lepa,
sveža in okusna.
Rad bi te objel
pa se mi vedno zmuzneš med prsti,
ker hočeš naprej.
Nikoli ne miruješ,
hočeš prodreti v globine.
V tebi je pronicanje,
v tebi je življenje.
Ej, voda, kako nastaneš?
Vsi pravijo, da si H₂O.
Ampak zakaj te nihče ne more ustvariti,
saj pravijo, da te primanjkuje,
da te je svet žejen?
V čem je tvoja skrivnost?
Joj, kaj vse delajo s tabo!
Ti s tem ne jemljejo svobode?
In ti se ne pritožuješ.
V tebi je ponižnost in potrpežljivost.
Nimaš jezika in ust, da bi protestirala,
saj tega ne potrebuješ.
V tebi je veličina, ki tiho in nemo govori.
Prav te veličine bi se rad naučil.
Rad bi bil čist, prozoren,
svež in potrpečljiv.
Te govornice primanjkuje današnjemu človeku.
Škoda, da je noče učiti ob tebi.
Prevečkrat ti je človek podoben,
ko si besna, divja, vsa razjarjena.
Takrat uničuješ vse, prav vse
in ni je sile, ki bi te zaustavila.
In zakaj podivjaš?
Zakaj se skališ?
Zakaj daješ in jemlješ življenje?
Vsega ne vem.
Vem pa, da si želiš spoštovanja in občudovanja.
Vedno tečeš, in to samo zaradi nas,
in tiho čakaš, da sedemo kraj te,
ti prisluhnemo, se te dotaknemo,
si osvežimo obraz in ti zašepetamo:
Hvala ti, da si!

p. Robert Bahčič

foto vir: http://212.93.227.82/matic/sistiana_soca/small_IMG_1817.jpg

7

Frančiškovi novomašniki 2007

Čas novih maš je pred nami in v pogovoru bi vam radi predstavili Frančiškove brate, letošnje novomašnike

Br. Jože Smukavec, brat Jožko, poznan si po dobri volji in odprtosti. Poznamo se po tem, kar vidimo, slišimo, radi pa bi te spoznali od bliže. Prosim, če za začetek poveš kaj več o sebi.

Doma sem z Jereke v Bohinju, v zgornji dolini. Doma imam starše in sestro, ki je poročena in je že zdoma. Smo kmečka družina in sem tega prav vesel. Rad povem, da smo versko kar živi, čeprav gre za tradicionalno vero. Tudi sestra še živi tradicijo in vidim, da ji pomaga, če se kdaj pogovarjava o veri. Imam dva nečaka.

Otroštvo sem lepo preživel, z veliko lju-bezni. Kasneje se je začelo komplicirati. V mladosti se mi je nekaj obrnilo. Ne vem zakaj, bil sem strašen upornik, strašen provokator, nisem imel veselja nad življenjem, samim seboj. Malo se je obrnilo, ko sem začel služiti denar, se zavedati, da je nekaj moje, in ko sem spoznal prijatelje, ki so mi vlili samospoštovanje. Pomagal sem jim pri urejanju vrtov in prav oni so me vzpodbudili, da sem šel študirat. Pel sem pri zborčku Anton Ravnik. Ni več šlo za pokvarjeno družbo, ampak smo peli in se pogovarjali. Z njimi sem začel peti na koru in začel v cerkev vstopati bolj zares ...

Ostaja kak lep spomin na otroštvo?

Rad se spominjam kako nas je ati naložil na moped – mami in naju z Darinko. Pa smo šli z mopedom in daljnogledom na nedeljske izlete. Šli smo v sosednjo vas. Je bil že kar slogan: »Zdaj pa gredo: Janez pa Minka, Jožko in Darinka«. Radi smo bili skupaj.

Kako pa te je Bog pocukal? Bohinj je malo daleč od kapucinov ...

Živel sem v lepem okolju atija in mami, ki sta zelo preprosta, dobra, sprejmeta vsakega. Največja dota je, da sta mi dala življenje, ki ga nisem cenil. Bohinj je tudi kraj poln mistike, vsak kotiček ima svojo zgodbo. Če pogledam nazaj, vidim, da me je sam kraj in odnosi, ki sem jih živel, usmerili v to, kar sem. Bilo je težko, ker sem bil malo omejen z željami staršev (kaj in kdo bi bil?). Starša sta želela, da bi čim prej delal in prinesel čim več denarja k hiši. Nisem vedel, kaj je prav. Jaz pa bi se rad ukvarjal z glasbo, zelo blizu mi je bila narava ... Mene je vse zanimalo, zato sem moral iskati. Stvari so bile mikavne in odkrival sem, kdo sem. Ko sem po 20 letih odkrival, kdo v resnici sem, me je kar malo streslo. Rad bi kaj drugega, večjega, nisem pa vedel kaj. Boga sem odkril v enem dnu, v eni veliki stiski doma. Hotel sem spremeniti starše, kregali smo se in bili grobi ... Bilo mi je zelo težko in dobesečno sem pokleknil pred Boga, podobo usmiljenega srca Jezusovega. Bilo je resnično dno in takrat se mi zdi, da sem naredil preobrat v mojem življenju. Potem sem v sobi jokal in mislim, da sem takrat izjokal marsikaj. Od takrat pa se je življenje začelo spreminjati. Redno sem hodil pred podobo usmiljenega Srca Jezusovega. Enkrat je šla mama za mano in je videla kako klečim in jokam, potem ji je bilo zelo hudo. Zatem sem začel bežati. Postavil ali pa celo pokleknil sem pred vrata naše cerkve in molil, na pokopališču sem objemal križ ...

Po tistem sem začel hoditi v cerkev. Prej sem šel poredko, zdaj pa sem želel biti kar skozi tam. Življenje sem začel postavljati na prava merila. Sok namesto alkohola. Vsem sem bil čuden, niso se več pogovarjali z mano. Sem se pa vedno več pogovarjal s pevci v zboru, kjer sem prepeval. Verjamem, da če se ti nekaj zapre, se odpre še mnogo več in lepšega. Začel sem s pevskim zborom, sledil je kor, v cerkvi ... Bil sem zadaj, po kotih, nisem se hotel izpostavljati, da me ne bi videli. Pri maši sem bil bolj tako. Bil sem z Gospodom, nisem pa niti hotel poslušati pridige. Zdela se mi je čudna. Z Bogom sem bil povezan na drugačen način, maša mi je bila zelo dragocena.

Sledila je vojska. To je bilo srečanje s samim seboj. Po tistem sem prišel nazaj v službo. Nisem bil več zadovoljen, in sem šel študirat ob delu (3+2). To je bil naporen čas; osem ur sem delal in ob tem še 4-krat na teden šel v Škofjo Loko. Tako lepo se mi je bilo učiti, vse je bilo novo. V službo sem šel z zvezkom. Iz mene so se delali norca, ko sem se v pavzah učil, delal naloge, ker doma nisem imel časa. Prijatelju sem urejal vrt, v želji, da bi me učil peti. Me je pa drugače vzpodbujal, da sem sposoben, vlil mi je veselje do vrtnarjenja ... Tam sem se začel družiti s »high« ljudmi. Ob delu sem hodil v šolo, nekaj malega sem bil še doma. Šola mi je bila dragocena. Vse to me je vzpodbujalo k nadaljevanju študija.

Kako pa si začel navezovati stike s Frančiškom?

Kot študent sem živel v župniji sv. Frančiška, v FŠD (Frančiškov študentski dom). Ko sem prišel v FŠD, mi je bilo vse tako novo. Tam so ljudje molili, niso več zmerjali, gledali lepo, se družili, smejali ... Zame je bil to čisto nov svet. Ni bilo več hinavščine, vse je bilo tako jasno. S cimrom Andrejem sva v sobi skupaj molila, pogovarjala sva se z Mihelino. Spoznal sem človeka (Mihelino), ki mi je odprl srce ... Pogovarjala sva se o Bogu. Ona me je tako fascinirala. Ne vem, zakaj. Rad se spomnim, kako sva drug v drugem odkrivala Boga ... Počasi so mi prišle pod roke tudi knjige, med njimi je bila tudi o Frančišku, mali Tereziji, Janezu Vianneyu ...

In kaj te je nagovorilo pri Frančišku?

Njegova preprostost in vse dati za Boga. In bil je veseljak kot jaz. Kakor da bi bral svoje življenje. Samo to mi ni bilo vprašanje, kako je mogel dati vse za Boga. Zelo me je nagovorilo, kako je Frančišek šel med ljudi in jim govoril o Bogu. Ljudje pa ga niso razumeli in so ga za to zasmehovali ... Tudi sam sem si to kdaj želel, pa si nisem upal.

Z Bogom sta postala prijatelja. Kako se pot nadaljuje?

V drugem letniku mi je bilo že na agronomiji vse premalo. Videl sem, da je pojem agronomije drugačen, kot sem si ga predstavljal.

foto vir: br. Vlado Kolenko

Začel sem razmišljati o življenju v samostanu. Nisem pa hotel o tem govoriti. Hotel sem iti v Pleterje ... Molitev mi je bila čez vse. Potem sam zgled Janeza Vianneya. V njem sem odkril tako močno podobnost z mojimi željami. Začel sem sanjati o gorski župniji, ljudi bi imel rad, zanje bi se postil ...

Pa greva po poti naprej ...

Petra Bajec me je povabila na srečanje asiških romarjev. V Šiški je bil študentski verouk tako težek, nič nisem razumel. Ne vem, je bilo samo v meni tako razočaranje ... Z asiškimi romarji pa je bilo tako sproščeno, velo je eno veselje, lahko sem kar govoril in oni so me poslušali ... Bilo je lepo, bil sem sprejet. Začel sem razumsko odkrivati, kdo so kapucini, frančiškani. Kar sem bral o kapucinih je bilo, kot bi bilo moje. Potem sem začel hoditi k maši k bratom kapucinom. Bil sem bolj zadaj in hitro odšel, da me kdo ne bi srečal.

In kdo te je potem le ujel?

Ta hitri je bil br. Jurij. Na kolesu sem enkrat srečal fanta. Rekel sem si: »S tem bom pa zdaj tekmoval do doma.« Trikrat me je prehitel in mi ušel. Oglasil sem se pri Petri in tam srečal njega. Omenil sem mu, kako sem dirkal z njim, pa ni nič vedel. In potem mi je Petra predstavila brata kapucina. K maši v Štepanjsko naselje pa sem hodil zaradi br. Jarota. V FŠD se je govorilo o br. Jarotu, ki pomaga revnim, brezdomcem ... Z njimi sem zelo čutil in sem želel videti, kdo je ta br. Jaro. Tretji kapucin pa je bil br. Marko ob pripravah na romanje v Assisi. Takrat sem bil že skoraj odločen, da bom šel h kapucinom. Ko je govoril kaj pomeni živeti z Bogom, sem si rekel: »Tako bi rad živel, oni pa imajo resnično radi Boga!« Sledilo je še srečanje s kapucini v FŠD. Bil sem sam v domu, se učil na veliko in pridejo asiški romarji s kapucini, kitarami ... In jaz naj bi jim razkazal dom. Bilo mi je zelo lepo, vse bi jim dal, tako nekaj pristno lepega mi je bilo.

Še nisva prišla do odločitve?!

Cimra sem spraševal, če je kdaj hotel postati duhovnik. On pa mene tega ni hotel vprašati. Tako sem čakal, da bi me tudi on vprašal. Začel sem asiško pot, pripravo na Assisi. Boga sem prosil, da bi mi dal odločitev. Ko sem prišel Assisi, se je zapletlo. Prvi dan je br. Marko rekel: »Fantje in dekleta, želim, da vse, kar ste prinesli sem, pozabite, da vse odklopite. Vse želje, vse odločitve, vse travme. Pustite vse, ker bi rad, da ste tukaj 100%, da bomo zares skupaj živeli.« Bil sem kar hud nanj: »Jaz sem prišel z željo, da se odločim, kaj bo zdaj on meni govoril, naj kar pozabim?!« Trudil sem se, da bi to pozabil ... V meni pa je bilo vseskozi prisotno: »Ej, daj, povej!« V sebi sem se odločil, nihče pa me ni hotel vprašati. Ne vem, zakaj ne. Nobeden ni hotel dati niti namiga. Kot bi se vsi bali, je bil moj občutek. Molil in prosil sem za nekoga, ki bi me zmogel poslušati. In potem sem šel k br. Stanetu. On je prvi kapucin, ki sem mu povedal. Postal sem čisto drug. Moral sem še diplomirati. Ampak vse je šlo tako gladko. Septembra sem

diplomiral. Se je pa zakompliciralo ... Šel sem nazaj domov in nisem vedel, kako naj povem staršem. En mesec sem bil doma in sem kar začel iskati službo. Županja mi je že pripravila delovno mesto na občini. Ob tem pa se je v meni spet zbudila želja: kapucini! Vmes sem se še zaljubil v neko organistko. Bil sem razdvojen. In ob njej sem spet odkril kapucine. Pa sem šel za tri dni k klarisam. Povedal sem jim situacijo: »Imam punco, pa ne vem, kaj z njo. Mi je kar dolgočasna ...«. Pa so rekle:

**V sebi sem se odločil,
nihče pa me ni hotel vprašati**

»Mi ti ne bomo nič svetovale. Ti bodi kar z Bogom. Jezus je tisti, ki ti bo pomagal.« So pa zame molile. Niso me hotele usmerjati. Bil sem dobro. Kot bi bil nošen. Hodil sem okrog po tistih gozdovih... Pri klarisah je padla odločitev. Nadvse imam rad Jezusa. Zapel sem si pesem Ti si moj prijatelj. To je pesem moje odločitve. Ko sem prišel domov, me je tako razganjalo in nisem več vedel kaj in kako. Šel sem v Vipavski Križ. Nič se nisem najvil. Pozvonil sem in rekel br. Štefanu: »Jaz pa bi rad živel kakor vi!« On me je kar gledal in rekel: »Jože, a ti?« Bili so presenečeni ... Napisal sem prošnjo provincialu in to je bila odločitev. Čakal in čakal sem na odgovor. En mesec sem bil doma in čakal kot mož, ki čaka, da bo žena rodila. In bil sem zelo srečen, ko sem odgovor dočakal. Hitro sem šel povedat sestri, po njenem nasvetu pa nisem zvečer povedal staršem, da jih ne bi kap. Prihodnje jutro sem jima povedal, da ne bom več doma, da grem živeti v samostan. Mami se je začela smejati, ati je šel ven ... Nič nismo govorili. Bil sem še pet dni doma. To je bil najtežji, pa tudi najlepši čas. Takrat smo prišli skupaj ... Kregali so me, jaz pa sem ostal miren, ker sem vedel, kam grem. Župnika sem spraševal, če pozna kapucine, pa mi je rekel: »Bil sem eno leto pri njih. Ampak veš, to so taki 'umazanci' ...« In potem sem mu povedal: »Odločil sem se za 'umazance'!« Preden sem šel, sem vse razdal. Prežemala me je Božja beseda: »Pusti,

prodaj vse, kar imaš!« Njive, avto, starše, sestro, zapusti vse ... V tistem tednu je bila moja velika želja: »Bog, če si me vzel staršem, jim ti zapolni to praznino.« Tako me je od doma peljal župnik, atiju se je vlila kri, Darinka je prinesla malega Žana v naročju. Še pred vrati mi je rekla: »Bom rekla, da bežiš od doma. Da imaš enega otroka in da ne moreš sprejeti teh dolžnosti ...« Domače pa je zelo pomirilo, ko so se srečali z brati. Kapucini so me lepo sprejeli. V sebi sem se radikalno odločil, da bom odrezal vse stike z domačimi, nisem jih niti poklical. Po prigovarjanju br. Avgušтина sem po treh dneh poklical in to me je tako osvobodilo. Ko sem prišel domov, smo se prvič objeli ... To je bilo leta 1999.

Sledi noviciat ...

Takrat sem bil najbolj iskren, najbolj nemočen ... Zelo lepo! Leto noviciata je bil zame dragocen in blagoslovljen čas. V meni se je sesulo polno strahov, kompleksov. Odkril sem, da nekemu pripadam, nekdo me sprejema in da sem močno z Bogom. Nikoli nisem maral športov, mi pa smo dvakrat na teden »športali«. Nikoli se nisem maral učiti jezikov, naučil pa sem se italijanščine. Postajal sem nov človek, zelo svoboden, lepo sem sprejel, kar je v meni.

Najlepše v obdobju noviciata ...

Zelo se spominjam skupnih izletov. Vsako soboto smo šli na izlet, odkrivati smo kraje v

foto vir: br. Vlado Kolenko

soseski. Močno pa mi ostajajo v spominu besede magistra: »Fantje, veliko sem vam v tem letu povedal. Lahko vse pozabite. Ne pozabite pa moliti!« Zame je bil noviciat zelo blagoslovljen čas srečanja z Bogom in iskren čas soočenja z vprašanjem: »Gospod, kaj želiš, da storim?«

Kako se pripravljáš na novo mašo?

Nič ne kompliciram s temi pripravami. Samo življenje, to kar živim, je priprava na novo mašo.

Novomašno geslo pa je ...

Kol 3 – celo tretje poglavje je moje geslo, ki sem ga povzel v stavku: »Nad vsem pa naj bo ljubezen, vez, ki dela vse popolno!« Pogled z Božjim pogledom te uči živeti, vidiš tako lepo, pravo. Če to prežarja ljubezen, je to nekaj tako lepega. Jaz se tega učim in si popevam: »Nad vsem tem pa naj bo ljubezen ...« Ko hodim k ljudem ali sem pri maši ali kjerkoli, ko mi je kdaj težko. Evharistija je zame vez, ki dela vse popolno. Študentka (Sara Rustja) je dobro rekla: »Mladi, ne bojte se, če ste nepopolni na tej poti popolnosti«. V meni je polno razpetosti. Po eni strani tako nepopoln in tako malo reda, po drugi strani pa me Bog tako resno jemlje in me ima rad v vsem tem, kar sem in mi pravi: »Ej, ti si res moj!«

In kaj bi položil na srce vsem, ki bodo to brali?

Veselite se življenja in postanite to, kar je dobri Gospod v vas položil. Življenje z Bogom je tako lepo!

Dragi Jožko, naj te Bog blagoslavlja na poti duhovništva in te spremlja na vsakem koraku, da boš lahko v polnosti izpolnil Božji načrt. ■

Pogovarjala se je s. Jana Podjavoršek

Za misijone so darovali

Transakcijski račun za misijone je: SI56-2440-0900-4310-591 Raiffeisen Krekova banka d.d. Maribor, sklic na 00 720.

Za misijone so darovali: 10 € N.N.; 1000 € N.N. za evharistični oltar v Sinnamary v Francoski Gvajani.

Bog povrni vsem dobrotnikom s svojim blagoslovom!

Nisem prišel, da bi mi stregli, ampak da bi jaz vam stregel

Tomaž, kako bi na kratko predstavil sebe in svojo družino?

Če lahko začnem pri svojih izvirih bi rekel, da prihajam iz tradicionalno krščanske družine. Materi Mariji iz Štajerske in očetu Francu iz Dolenjske so se rodili trije otroci, med katerimi sem jaz srednji. Imam torej mlajšo sestro in starejšega brata. Vsi skupaj smo živeli v stanovanju v Ljubljani, točneje na Ježici. Potem ko se je rodila še moja sestra, je mama na očetovo prigovarjanje prenehala s službo in ostala doma. Kot gospodinja je skrbela za nas otroke. Kasneje, ko smo odrasli, so se starši in sestra preselili v Ponikve v Dobropoljski dolini, od koder je doma oče, jaz pa sem z bratom ostal v stanovanju v Ljubljani.

Imaš morda kakšen lep spomin iz otroštva?

Ko danes pogledam nazaj na svoje otroštvo, imam v najlepšem spominu svojo babico in obiske pri njej. Živela je na Kozjanskem na enem izmed mnogih hribov. Pot do vrha je bila tako strma, da je moral oče iz avta najprej spraviti ven vse potnike, to smo bili otroci in mama, nato je moral vzeti zalet in se z vso silo pognati v strmi klanec po makadamski cesti. Če je imel srečo je celo prišel do vrha. Mi pa smo se do hiše napotili peš po travniku. Med hojo sem vedno nabral velik šopek rož za staromamo in ji jih izročil res iz srca. Ona pa me je vedno pocrkljala s piškoti ali bonboni. Ob njej sem vedno čutil veliko ljubezen in skrbnost. Teh trenutkov se vedno rad spominjam.

Kako je potekalo tvoje šolanje?

V šoli nikoli nisem bil med najboljšimi učenci. V osnovni šoli sem bil nekako v zlati

foto: Tamino Petelinšek

sredini, v srednji pa sem bil bolj med slabšimi kot med dobrimi. Velike težave mi je delala odločitev za poklic. Ko sem bil še otrok, sem na vprašanje, kaj bom, ko bom velik odgovoril: »Mežnar«. Prepričan sem bil, da je denar, ki ga pri sveti maši pobere, njegov in da za to niti ne potrebuje mnogo učenja. Ko pa se bilo potrebno v resnici odločiti, sem bil brez ambicij, želja in ciljev. Spomnim se, kako sem na koncu prišel na gostinsko šolo in se hotel vpisati na kuharsko šolo, pa ni bilo več prostih mest. Ker sem se moral vpisati v srednjo šolo in ker sem bil že tam, sem vprašal, če se lahko vpišem na smer tehnik strežbe? Imeli so le še nekaj prostih mest in eno sem zasedel jaz.

Srednja šola se mi je zdela prav zahtevna. Včasih smo imeli pouk kar v lokalni čez cesto ali pa pri katerem od sošolcev. Zabušavanje preko celega leta je od mene na koncu terjalo velike napore, da sem lahko popravil slabe ocene, ki sem jih bil zaslužil. Včasih sem kakšno pustil tudi za delo med počitnicami. Vendar sem kljub temu šolo naredil in se na koncu zaposlil na ljubljanskem gradu kot natak.

Poklic natakarja si opravljal kar dolgo, kajne?

Približno 7 let. Da, prvič sem se z njim srečal že v drugem letniku srednje šole, ko sem pavziral eno leto in sem se honorarno zaposlil v lokalni Berač. Tam sem spoznal tudi čudovit par, Stančija in Lučko, ki sta mi v življenju dala veliko lepega in mi tudi stala ob strani v težkih letih pubertete, ki mi ni prizanašala. Za vse neumnosti sem se moral na lastni koži prepričati, da so škodljive, sicer ne bi verjel. Zares neverni Tomaž. Po končani šoli sem se, kot sem že omenil, zaposlil na ljubljanskem gradu, ki ga je vodila gospa Olga Markovič-Novak, ki mi je tudi dala lepo in bogato popotnico za življenje. Po odsluženem vojaškem roku pa sem se zopet zaposlil pri njenem podjetju, le da sem opravljal delo šefa strežbe v mestni hiši pri protokolarnih obiskih. Kljub svojemu nemirnemu življenju v prostem času sem skušal biti v službi vesten in odgovoren, kar mi je nekako tudi uspevalo. Nemirno življenje pravim, ker smo se s sodelavci ali prijatelji večkrat zadrževali tudi na drugi strani šanka. Včasih smo se pohecali, da hodimo iz šanka za šank. Moje versko življenje je takrat seveda popolnoma ugasnilo in se s tovrstnimi vprašanji sploh nisem ukvarjal. V tistem obdobju mojega življenja je bilo pomembno le, da se imamo lepo. Mnogim svojim prijateljem sem bil vir te lepote zaradi dohodkov, ki sem jih imel. Bili smo kot ena velika družina.

Kaj je spremenilo to tvoje življenje?

Najkrajši in tudi edini pravilni odgovor na to vprašanje je: »BOG«. Samo on je bil tisti, ki me je spravil zopet na pravo pot, ki sem jo kot otrok že začutil in kasneje izgubil. V nekem trenutku sem se sam pri sebi začel spraševati o svojem življenju. Pred seboj nisem videl več nič drugega kot na eni strani možnost, da zapadem v droge, in na drugi strani možnost, da postanem alkoholik. Tega sem se v resnici ustrašil. Nisem si želel niti enega niti drugega. Zato sem se odločil, da malo prekinem ponočevanja s svojimi prijatelji in se nekoliko poglobim vase in poiščem malo globlji smisel življenja, kot je uživanje. Veliko

sem razmišljal in bolj kot sem razmišljal, manj sem imel odgovorov. Bolj kot sem iskal luč, v večjo temo sem prišel. Na koncu je bila tema že tako temna, da nisem videl nobene svetle točke več. In ko sem res padel popolnoma na dno, ko sem bil tudi v svojem razmišljanju v popolni temi, je v moje življenje posegel Bog sam in mi razodel edini smisel življenja, ki je vsakemu pred očmi vsak trenutek življenja, je popolnoma brezplačen in nam vse osmisli, vendar nas naša grešnost pogosto odvrča od njega: »Ljubezen do bližnjega« – in vsak človek je moj bližnji, pravi Jezus. Da, tista noč, ki je ne bom nikoli pozabil in je vir mojega upanja, vere in ljubezni, je popolnoma spremenila moje življenje. Lahko bi rekel, da sem skozi noč postal popolnoma druga oseba, ki je tudi jaz nisem najbolje poznal. Vendar je bil jutro naslednjega dne drugačno. Moj pogled je bil pogled človeka, ki se je v trenutku nemoči srečal z Močjo samo, v trenutku občutka neljubljenosti srečal z Ljubeznijo z veliko začetnico.

Kako si se potem odločil za poklic frančiškana?

Ker sem bil pred spreobrnjenjem povsem oddaljen od Cerkve, sem se ji moral najprej malo približati. To je bil mučen proces, saj sem bil do nje pred tem precej kritičen in nepri-zanesljiv. To sem bil tudi še na začetku svoje duhovne poti, saj sem iskal le razloge, zakaj si me Bog tukaj ne želi. Bil sem bolj pozoren na človeško plat Cerkve kot na Božjo. Bil sem alergičen na kakršnokoli govorjenje o politiki v Cerkvi. V prvi cerkvi, ki sem si jo izbral kot moja vstopna vrata v Cerkev, sem imel veliko razlogov za prenehanje obiskovanja liturgije, kar sem večkrat tudi naredil. Vendar pa je Bog v meni po tisti noči, ko mi je v resnici spregovoril, pustil tako močan pečat, da se nisem mogel sprenevedati in iti po drugi poti. Ta pečat me je vedno znova privedel pred cerkvena vrata. Ker mi je bilo težko poslušati duhovnike, s katerimi se nisem povsem strinjal, sem se odločil zamenjati cerkev oziroma farno občestvo. Tako sem začel hoditi k sveti maši v frančiškansko cerkev na Tromostovju.

Že ko sem vstopil, sem se začel počutiti kot doma. Vse mi je bilo domače. Med bogoslužjem sem razmišljal: »Če se imajo pa tile bratje med seboj resnično radi, pa ta ljubezen izbriše vse njihove napake in grehe.« In ta Kristusova vez ljubezni med brati me je nekako osvojila in pritegnila v frančiškanski red. Kmalu zatem sem zaprosil za vstop v postulaturu in kasneje tudi v noviciat.

Kakšni so pa tvoji spomini na ta čas, na študij in leta klerikata, kot imenujete frančiškansko bogoslovje?

Moram se pohvaliti, da so povsem drugačni kot spomini na srednjo šolo. Sicer je bil vstop v postulaturu tudi vstop v čas težkih preizkušenj in skušnjav. Vedno znova sem se spraševal, ali je to moj resničen poklic ali ne, ali si Bog to res želi zame ali ne. Vedno sem takšna spraševanja prepoznal kot skušnjave, po katerih lahko padem ali zrastem. Prva je bila že ob samem vstopu, ko so starši nasprotovali tej moji odločitvi. Bilo mi je težko, ko sem videl kakšno trpljenje sem jim naredil s to svojo odločitvijo, zato sem vsak večer prosil Gospoda za moje starše, da bi jo znali sprejeti. Po treh tednih večernih molitev po tem namenu me je poklical prijatelj Igor in mi povedal, da je moj oče v časopisih, ker je našel 3,5 kg težkega jurčka. Bogu sem bil neizmerno hvaležen, saj se je pozornost staršev

malo preusmerila drugam in so sčasoma to tudi sprejeli.

Sledil je noviciat, kjer mi je bilo še posebno lepo, in ponoven prihod v Ljubljano, v klerikat. Najlepši dogodek v mojem študentskem času je bilo znamenje, za katero sem prosil Gospoda. V eni izmed preizkušenj sem zopet prosil Gospoda, naj mi da vsaj eno znamenje, da je ta red pravi zame in da si me prav tukaj želi. To pa je bil tudi čas, ko so diakoni zbirali s pomočjo tombole finančna sredstva za potovanje v Sveto deželo. Ko sem nekega dne prišel na fakulteto, me je meni ne preveč priljubljen kolega vprašal, ali sem kupil srečko in s tem pomagal svojim kolegom na izlet. Odgovoril sem, da ne in sem želel, da bi tako tudi ostalo. Ker je bil bolj vztrajen od mene, sem na koncu popustil in se mu pustil častiti za eno srečko, za katero je vztrajal, da jo moram povleči sam. Potegnil sem številko 56 in dobil velik tau – znamenje, s katerim se je podpisoval Frančišek. Ogledoval sem si ga, ker je bil tako velik, namenjen pa za nošenje za vratom. Meril je 12 cm in bi lahko bil samo kot simbol za na steno. Ko sem si ga tako ogledoval, pride k meni novomašnik br. Jožko in mi pravi: »No, Tomaž, zdaj pa imaš znamenje.« V tistem trenutku sem spoznal, da se je Bog zopet sklonil k meni in mi pomagal na poti skozi preizkušnje. Lahko rečem, da je

bil to moj najlepši trenutek v času študija in tudi nekako moja potrditev, da sem na pravi poti. Sicer pa je bilo tudi drugih zelo lepih trenutkov s sošolci in sobraty veliko, vendar mislim, da bi bila revija premajhna, če bi jih vse hotel zaobjeti.

Kako pa si doživljal obdobje diakonata?

Obdobje diakonata sem preživel v Šiški, kjer sem se v enem letu kar navezal farane, tako da se mi bo kar težko posloviti od njih. Zame je bil to neki prehodni čas, priprava na duhovniško posvečenje s predokusom služnja ljudem, Bogu in Cerkvi. Bilo je zelo bogato obdobje, polno novih izzivov in preizkušenj.

Kakšno je tvoje novomašno geslo in kaj ti pomeni?

Moje novomašno geslo je: NISEM PRIŠEL, DA BI MI STREGLI, AMPAK DA BI

JAZ VAM STREGEL (prim. Mr 10,45). To je Kristus dejal o sebi in želel, da bi ga mi v tej ponižni drži posnemali. S tem mi je pokazal osnovno držo duhovnika, ki je ponižnost ter služenje Bogu in ljudem. Druga stvar, ki me je nekako nagovarjala, pa je bil moj poklic strežbe. Od nekdaj mi veliko pomeni, če lahko koga osrečim, če so ljudje okoli mene srečni in veseli, saj to tudi mene osrečuje in veseli. Zato bi rad ustregel vsem, ki imajo dobre in plemenite namene, da bi jih uresničili, da bi jih dosegli in tako dosegli tudi svojo srečo. Če jim pri dosegu cilja pomagamo, smo tudi mi deležni koščka njihove sreče ob dosegu cilja. Tako se bo ob duhovniškem poklicu moj poklic tehnika strežbe šele začel razvijati v vsej polnosti in v vseh razsežnostih življenja. ■

Pogovarjal se je br. Janez Papa

»On mora rasti, jaz pa se manjšati« (Jn 3,30).

Predstavitev br. Igorja Salmiča in družin

Luč sveta sem zagledal pred skoraj 28 leti, 3. avgusta 1979 v Ljubljani, staršema Jani in Francu. Slednji je že dopolnil zemeljsko poslanstvo, ko sem imel devet let, sedaj moli zame in za druge pri nebeškem Očetu. Dobršen del zgodnjega otroštva sem preživel v trnovski župniji, kjer stanujeta stara starša. Z mamo in mlajšim bratom Klemenom smo se selili kot nomadi po Ljubljani in tako sem izkusil še Štepanjsko naselje in Dravlje. Vedno pa sem se čutil del trnovskega župnijskega občestva, kjer sem prejel vse zakramente uvajanja: krst, obhajilo in birmo.

Spomini iz otroštva

Lahko rečem, da sem bil dokaj normalen otrok, nič pretresljivo posebnega. Bil sem sposoben velikih stvari, v ospredju je bilo

foto vir: br. Igor Salmič

predvsem (straho)spoštovanje do staršev. V prvem razredu se je ta vrlina pokazala, ko sem v šoli prejel opomin (»Med poukom klepetam«) in mami bi morala to zadevo podpisati.

foto: Tamino Petelinšek

Ker sem jo nadvse spoštoval, sem se odločil, da je ne bom po nepotrebnem vznemirjal in tako sem sam uprizoril njen podpis. Glede na mojo omejeno zmožnost posnemanja pri teh letih je učiteljica takoj posumila, da nekaj ne »štima«. Kolikor se spomnim, kakšne prehode kazni doma nisem prejel. Tako sem odkril pri sebi sposobnost življenja v druge, čeprav na dokaj nenavaden način.

Šolanje

Zaradi pogoste selitve sem izkusil kar tri osnovne šole: v Murglah, v Štepanji vasi ter v Dravljah. Nekje v 6. razredu sem se pogovarjal z nekom, ki je obiskoval srednjo turistično šolo in kar na hitro sem se navdušil za stvar. Kot otrok sem večkrat sanjal, kako bom potoval po svetu, videl veliko stvari, kako bom organiziral potovanja. S to pristno željo sem se vpisal na Srednjo šolo za gostinstvo in turizem v Ljubljani. Zanimivo pri vsem tem je to, da do 16. leta nisem izkusil tujine, še celo do slovenske obale sem redko potegnil – poletje sem večinoma preživel pri starih starših, dedku sem pomagal pri delu na teniških igriščih. Ta šport me je spremljal skozi mladostna leta in še danes, čeprav bolj redko, rad poprimem za lopar.

Zasuk v življenju

Biti turistični vodič je bila torej moja želja, ki je bila prisotna v meni skozi srednjo šolo do nekako zadnjega leta, ko sem se moral odločiti, kam naprej. Še vedno so mi bila blizu potovanja, spoznavanje novih dežel, izzivi, hkrati pa se je razvijala v meni želja, da bi bil duhovnik, tudi s pomočjo drugih, ki so mi glede tega postavljali ne vedno najbolj prijetna vprašanja. No, in kako sem prišel do minoritov, za katere prej še nikoli niso slišali? Srečal sem jih pred dvanajstimi leti v Assisiju na duhovnih vajah. Nasploh so bile to zame prve duhovne vaje v pravem pomenu besede in še zdaj se spomnim, kako sem bil prerojen ob vrnitvi domov. Občutil sem tisti notranji mir, ki ga je nosil in oznanjal sv. Francišek; vse okrog sebe sem gledal s to držo. Misleč, da se to zgodi pri vsakih duhovnih vajah, sem se jih kasneje večkrat udeležil, a »učinek« nikoli

kasneje ni bil tako močan. Ta prva izkušnja me je tesneje povezala z minoriti in med zadnjim letnikom srednje šole sem se znašel na razpotju poti: ali družina ali redovništvo. V obeh sem z vsem mladostniškim zagonom videl predvsem lepe stvari. Brez posebnega naprezanja sem v nekem trenutku začutil jasnost, da je moje mesto pri redovnikih. Kljub skrivnostni naravi tega klica sem nanj hitro odgovoril. To je bil začetek nove poti, bolj razgibane od prejšnje.

Noviciat

Dve leti sem preživel kot postulant v Sostrem, kjer imamo minoriti tudi bogoslovje. Po teh letih uvajanja, med katerimi sem obiskoval tudi Teološko fakulteto, sem vstopil v noviciat, ki je neke vrste služenje vojaškega roka pri redovnikih: odrezan si od domačega okolja, dobiš uniformo, od bliže spoznaš karizmo, duhovnost, zgodovino, redovna pravila, skupnost, provinco in nasploh celotno minoritsko družino. Mene kot Ljubljanačana je ta občutek »vojske« spremljal prav v noviciatu, ki sem ga opravil v Vidmu pri Ptujju. Torej v štajerskem okolju med samimi Štajerci, izjema je bil sonovinec. Da sem se med Štajerci tako spremenil, sem občutil, ko so me obiskali domači in se krohotali, ko sem zavijal po ptujsko. Danes se v redu poudarja pomembnost interkulturocije, jaz sem jo močno izkusil že v noviciatu v Sloveniji©.

Posebej lepa izkušnja enoletnega noviciata sta bila dva tedna druženja z vsemi slovenskimi novinci in novinkami različnih redov. Lepo je videti ljudi, ki so na podobni poti, ki imajo podobne želje, zagon in ideale.

Bogoslovec in študent

Začetni odgovor na poklic sam po sebi ne zadostuje in potrebno ga je vedno znova obnavljati. To vlogo so pri meni imela leta po prvih zaobljubah v bogoslovju v Sostrem, kjer sem poleg študija teologije utrjeval hojo za Kristusom – pri sv. maši, molitvi, premišljevanju Božje besede, v pogovoru z duhovnim voditeljem, sobrat, sorodniki in prijatelji. Veliko mi je pomenila družba sobratov v bogoslovju, s katerimi sem skupaj

rasel, se od njih marsikaj naučil. Dragoceni so bili trenutki spontanega druženja, skupni izleti in počitnice, kjer smo se bolje spoznali, odkrivali drug drugega, spoznavali svetle in manj bleščeče strani skupnega življenja. Za vse te izkušnje sem jim zelo hvaležen.

Po končani Teološki fakulteti v Ljubljani študij nadaljujem v Rimu, in sicer iz cerkvene zgodovine. Vesel sem za izkušnjo veselosti in mednarodnosti, ki ju ponuja »večno mesto«, za sobrate s celega sveta, s katerimi skupaj bivam v kolegiju in za soštudente iz raznovrstnih kultur, ki mi odpirajo nova obzorja.

Septembra 2005 sem se za večno zaobljubil Bogu kot redovnik z slovesnimi zaobljubami. Spominjam se skupne mesečne priprave na ta dogodek z br. Marjanom, br. Jožetom (oba kapucina) in br. Tomažem (franciškan). Vesel sem, da imamo v Sloveniji milost skupnega sodelovanja med različnimi frančiškovi redovi, kar nam v tujini zelo zavidajo.

Diakon

Pred letom in pol, ravno na praznik prvega krščanskega mučenca in prvega diakona Štefana, sem bil posvečen v diakona. Vedno bližje sem bil oltarju, smel sem podeljevati nekatere zakramente, imel sem milost oznanjati Božjo besedo. Čeprav nisem bival in deloval na nobeni župniji, sem diakonsko službo opravljal redno, morda mi je pri tem manjkalo neposrednega stika z ljudmi.

Novomašno geslo

Je tisto, ki sem si ga izbral že pri diakonskem posvečenju, in sicer gre za besede Janeza

Krstnika, ko pravi o Kristusu: »On mora rasti, jaz pa se manjšati« (Jn 3,30). Lik Janeza Krstnika mi je bil vedno blizu, morda tudi zaradi tega, ker prihajam iz župnije sv. Janeza Krstnika v Trnovem. Hkrati pa me vedno spremlja ta njegov stavek, saj se zavedam, kako je težko sebe dati v ozadje in »odstopiti« Gospodu prostor za delovanje. Pri tem gre predvsem za zavest, da vse to, kar sem in imam, ne pripada meni, ampak je dar: talenti in pomanjkljivosti, milosti in bolečine. Kot duhovnik imam pred seboj zgled Janeza Krstnika, ki ni oznanjal sebe – čeprav je imel za to priložnost – temveč je vedno postavljaval v središče Gospoda. Ravno ta napetost med rastjo in manjšanjem vodi do popolnega predajanja, ko lahko s sv. Pavlom rečem: »Sedaj pa ne živim več jaz, ampak v meni živi Kristus« (Gal 2,20). Ker tega zase (še) ne morem reči, me spremlja gornje Janezovo povabilo.

Za konec

Kot življenje samo ima tudi redovništvo več plati. Poleg Božje bližine in bratstva pride tudi do temnih doživetij, ko ne čutim blizu Boga in sobratov, ko doživim osamljenost in občutek odvečnosti. Predočijo se mi različne želje, tudi po drugačnem načinu življenja – družinskem. Včasih ne razumem, da krize pošilja tudi On, ki je najvišje Dobro, a le z namenom, da se poklic utrdi. Ko pogledam nazaj, sem hvaležen za te trenutke, hkrati pa se zavedam, da me bodo vedno spremljali.

V temelju duhovniške službe je popolno predajanje Gospodu, milost podeljevanja Njegovega telesa in Besede drugim ter v imenu drugih Njemu prinašati vse darove. Takšen način življenja je težko razumljiv, v veri pa je enostaven, saj »ko človek enkrat doživi predokus Njega, duše nobena druga stvar (niti oseba) ne more več v polnosti zadovoljiti, nasititi, napojiti« (br. Branko Likar). V to verujem, zato sem tukaj. Zahvaljujem in se hkrati priporočam v vaše molitve, da bi to, kar verujem, tudi živel. ■

Pogovarjal se je br. Janez Papa

Generalni minister minoritov

Assisi, 26. maja 2007. Frančiškovi bratje »minoriti« so za 119. generalnega ministra reda manjših bratov minoritov izvolili p. Marka Tasca, dosedanjega provinciala padovanske minoritske province. Na generalnem kapitlju (od 15. 5. do 20. 6. 2007), ki so ga sklenili 21. junija, je sodeloval tudi provincial slovenskih minoritov, p. Milan Kos.

Sv. Frančišek Asiški je ob binkošti zbral svoje brate na kapitelj. Ta dogodek iz življenja Frančiškovih bratov se ponavlja tudi v teh dneh. V asiškem samostanu ob grobu sv. Frančiška se je zbralo 128 bratov. Prisluhnilo smo posameznim poročilom, ki so nam predstavila življenje Reda v zadnjih šestih letih. Ta čas je bil namenjen naporom, da bi kandidati, ki prihajajo v naš Red dobili dobro vzgojo za odgovorno redovniško življenje v uboštvo, ponižnosti in čistosti, kakor je zapisal sv. Frančišek v Vodilu. Mladi potrebujejo tudi dobre vzgojitelje. Naša odgovornost je, da poskrbimo zanje. Vzgoja se ne konča s slovesnimi zaobljubami, ampak traja vse življenje. Nuditi možnost nadaljnje vzgoje bratom je naša dolžnost in odgovornost. Vsak brat pa mora začutiti kot potrebno, da se mora vedno pustiti oblikovati. Živeti evangelij po vzoru sv. Frančiška je ideal, po katerem mora živo hrepeneti vsak izmed nas, samostanska bratstva, province in naš Red.

Ne samo, da smo ta način življenja izbrali, ampak to je pričevanje, ki ga potrebuje današnji človek. Frančiškovi bratje so odgovorni, da so Frančišek v današnjem času. Oblikovati se morajo za misijon, ki ima širok pomen. Življenje in delo v samostanih naj bosta pričevalna za ljudi, s katerimi živimo in se srečujemo. Pastoralno delo naj odgovorno

foto vir: <http://minoriti.rkc.si>

oblikuje po vzoru sv. Frančiška kulturo sodobnega človeka.

Za novega generalnega ministra so izvolili p. Marca Tasca, ki mu je zaupano vodstvo minoritskega reda, ki je navzoč v 64 državah po vseh celinah v 653 samostanih, kjer je 4.558 Frančiškovih bratov: 17 škofov, 2.908 duhovnikov, 12 stalnih diakonov, 850 bogoslovcev, 616 redovnih bratov in 155 novincev. ■

p. Milan Kos

Vabljeni
v duhovno oazo!

<http://www.ofm.si/oaza/>

Obisk br. Maura, generalnega ministra kapucinov

V ponedeljek, 21. maja 2007, je kapucinsko provinco obiskal generalni minister, br. Mauro Jöhri. Na obisku ga je spremljal generalni definator, odgovoren za jugovzhodno Evropo, br. Jure Šarčević. Najprej se je srečal z brati v Vipavskem Križu in prisluhnil njihovem življenju in delu. Spodbudil jih je k zvesti hoji za Gospodom in da bi bili odprti navdihom Svetega Duha. Srečal se je tudi s postulanti, ki so začeli odkrivati pot redovništva in to leto živijo v skupnosti v Vipavskem Križu. V nekaj dneh je obiskal vsa bratstva, kjer živijo kapucini. V četrtek zvečer ob 19h je v cerkvi sv. Štefana v Štepanji vasi daroval sv. mašo, h kateri so bili povabljeni verniki. V petek so se z njim srečali vsi bratje kapucini. V soboto pa so obiskali slovenske hribe, kajti br. Mauro je doma iz Švice in ima rad hribe.

Br Matej Nastran: iz nagovora br. Maura, generalnega ministra, Ljubljana-Štepanja vas 25. 5. 2007

Dragi bratje!

Rad bi izrazil svoje veselje, da sem lahko v tem trenutku tukaj ob oltarni mizi. Oltarna miza vedno predstavlja Kristusa, ki se je daroval. Smisel našega posvečenega življenja prihaja od Njega, ker se je daroval, ker je sprejel, da izpolni poslanstvo, ki mu ga je Oče zaupal. Oče ni dopustil, da bi Jezus lahko delal čudeže, ampak je pričakoval od njega, da je zvest služabnik vse do smrti, smrti na križu. Zato ga je Bog povišal in mu dal ime, ki je nad vsa druga imena. Zbrani smo tukaj ob izviru naše vere, pa tudi ob izviru našega prizadevanja. Pomembno je biti tukaj kot provinca. Res je, da oblikujemo krajevna bratstva; toda, enako potrebno je gojiti tudi duha provincijskega bratstva. Tukaj ob oltarju je kraj, kjer se krepimo v veri. Vzor nam je Jezus, ki nam daje zgled bolj z dejanji kot z besedami. Kristus je razlog naše poti, našega življenja.

Ko se ustavljamo ob današnjem evangeliju (Jn 21,15-19), se spomnimo Petrovih besed: Tudi če te vsi zapustijo, te jaz ne bom zapustil. Pripravljen sem umreti zate. Najmlajši med vami, postulanti, bodo sedaj slišali besede, ki bodo morda, mislim, da kar zagotovo, tudi zanje postale resnične: na začetku redovnega življenja je človek poln navdušenja in je prepričan, da ga nikoli ne bo zapustil. Toda k sreči je evangelij ohranil

foto vir: br. Vlado Kolenko

tudi to stran, ki smo jo prebrali danes. Ta nam pomaga dojeti, kako je današnji Petrov odgovor veliko bolj resničen; Peter se je užalostil, ko ga je Jezus v tretje vprašal, če ga ljubi. Potem pa Peter ne izreče slovesne izjave, ampak ponižno reče: Ti, Gospod, veš! Peter ve, kakšno zgodovino ima za seboj. Tudi vsak od nas ima svojo zgodovino. Verjetno smo tudi mi preživljali zelo težka obdobja in smo morali vedno znova obnoviti svojo zvestobo. In kljub vsemu smo še vedno tu, zavedajoč se svoje krhkosti, svoje krhke človeškosti. Naše redovno življenje ne temelji le na našem začetnem navdušenju, ampak tudi na Božji pomoči. S tvojo pomočjo, Gospod! e Spomnimo se, kako je Peter rekel: Na tvojo besedo bom še enkrat vrgel mreže. Potrebno je reči: Ti veš, Gospod, da je moja narava krhka. Ti veš, da so bili trenutki, ko sem razmišljal, da bi zapustil redovno življenje; ti veš za trenutke, ko nisem živel verodostojno; in ti tudi veš, da me nisi nikoli zapustil. Ti veš, da sem, zahvaljujoč tvoji zvestobi, še vedno tukaj. Ti veš, da je v mojem srcu goreča želja, da bi te ljubil, da bi odgovarjal na tvojo ljubezen – ti to veš! Ti to veš bolje od mene! Z vso mojo človeškostjo lahko prihajam predte, ker ti vse to veš bolje od mene.

V zadnjih vrsticah današnjega berila (Apd 25,13-21) slišimo Pavlovo izjavo: Gospod je vedno z menoj. Ta resnica nas more držati pokonci, nas more notranje hraniti in nam pomagati, da gremo po začetni poti naprej proti cilju. To, kar daje smisel našemu življenju, je ljubezen. Bog nas je prvi ljubil, je rekel evangelist Janez, in to vedno znova ponavlja. Kako skušamo mi odgovoriti na to ljubezen?

Bratje, vesel sem, da sem lahko tukaj z vami. Bog pozna zgodovino vaše province. O Bog, ti poznaš včeraj, poznaš danes in poznaš tudi naš jutri. Ti veš, da želimo še naprej slediti naši poklicnosti. Ti veš, da si bomo prizadevali v srečanju s prihodnostjo odgovoriti na tvoj klic. Ti veš, da je v našem srcu želja, da odgovorimo na tvoj klic. Naj nas Sveti Duh razsvetli in očisti, nam podari notranji ogenj, da bi to tudi uresničili. Amen. ■

Razstava o Svetem pismu: »Živa beseda«

Leto 2007 je Svet krščanskih Cerkev v Republiki Sloveniji razglasil za **leto Svetega pisma**. Prestolnica bo sredi julija gostila osrednji dogodek **svetovni kongres bibličistov**, ki se ga bo udeležilo nad 600 največjih strokovnjakov Svetega pisma. Tega dogodka se veselimo in smo naj ponosni.

Kongres bosta spremljala dva pomembna dogodka:

- **biblični festival** z mednarodno zasedbo izvajalcev glasbe in plesa v duhu svetopisemskih vsebin;
- **Razstava o Svetem pismu** z naslovom »Živa beseda«.

Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani je že gostila dve izjemno bogati, veliki in odmevni razstavi: svetovno in evropsko razstavo jaslic. Tudi razstavo o Svetem pismu pripravlja ekipa v Duhovnem središču svetega Jožefa. Ker je projekt obsežen, so se sodelavci povezali s številnimi drugimi ustanovami in posamezniki.

Čas: razstava bo odprta od 14. junija do 31. julija 2007, vsak dan od 10.00 do 18.00.

Kraj: cerkev sv. Jožefa v Ljubljani.

Vsebina:

- Osrednji del razstave bo posvečen besedilom Svetega pisma. Posamezne originalne, faksimilne in tekstnokritične izdaje Svetega pisma bodo ponazarjale njegovo večplastnost z vidika izvora posameznih besedil in njihovih prevodov.

Živa beseda

the living word :: das lebendige wort
:: verbum vivum :: λόγος ζωός ::
חַי דְּבַר
14.06.2007 :: 31.07.2007

razstava o sv. pismu :: bible exhibition /
cerkev sv. jožefa :: poljane :: ljubljana :: vsak dan med 10. in 18. uro

- Posebno bodo predstavljena besedila Hebrejske Biblije, Deuterokanoničnih knjig in Nove zaveze ter njihovi prvi prevodi v grščino, aramejščino, latinščino in druge stare jezike.
- Razstavljeni bodo tudi primeri nekaterih pomembnejših evropskih prevodov Svetega pisma in vsi slovenski prevodi. Ti svojevrstno pričajo o duhovnem in kulturnem bogastvu našega naroda.
- Svetopisemska besedila bodo spremljali sklopi liturgičnih predmetov, likovne umetnosti ter otroških likovnih in literarnih del (natečaj "Moč žive besede"). Ponazarjali bodo udejanjanje božje besede v liturgiji in v ustvarjalnem življenju današnjega časa.

Spremljevalni program: v času razstave bo organiziran spremljevalni program, med drugim bodo na ogled filmi s svetopisemsko vsebino ter dve predstavi igralca Gregorja Čušina »Zgodbe iz Stare zaveze«. Pred ogledom razstave bodo skupine lahko rezervirale dodatne dejavnosti – delavnice, ogled filmov ali gledaliških predstav. Revija *Vzgoja* je posvetila žarišče 33. številke Knjigi knjig.

Organizatorji: Razstavo pripravlja Duhovno središče sv. Jožefa – Zavod sv. Ignacija v sodelovanju s Slovensko biblično družbo, Slovenskim bibličnim gibanjem, Društvom katoliških pedagogov Slovenije, Mladinskim informativnim centrom, Kulturnim društvom Obok in revijo *Vzgoja*.

Pokrovitelj razstave je Slovenska škofovska konferenca.

Informacije o nastajanju in poteku razstave boste našli na spletni strani: <http://jezuiti.rkc.si/jozef/> ter Sonja Pungertnik, 01 2322 077, sonja.pungertnik@guest.arnes.si.

Ne zamudite te enkratne priložnosti, da pridete v stik z najpomembnejšimi viri Knjige knjig. ■

Prot. št. 1680/07
Circ. 53/02-08
Rima, 27. maja 2007
Binkoštni praznik
Obletnica kanonizacije
sv. Elizabete Ogrske

Narodnim svetom FSR Članom mednarodnih svetov FSR in FRAME

Dragi bratje in sestre: Gospod naj vam da mir!

Zelo mi je ljubo, da vas na ta pomenljiv dan, na katerega Cerkev obhaja prihod Svetega Duha na apostole in ki sovpada z obletnico kanonizacije naše svete zavetnice, ki je bila prav na binkoštni praznik, 27. maja leta 1235, obvestim o obhajanju »XII. generalnega kapitlja našega reda«.

Potekal bo **od 15. do 22. novembra 2008**, obhajali pa ga bomo na Madžarskem, kjer bomo zaključili dve leti obhajanja 800-letnice rojstva sv. Elizabete.

Informativno vam tudi sporočam, da bo osrednja tema kapitlja »Obljuba člana Frančiškovega svetnega reda in njegov čut pripadnosti FSR«, čeprav moramo temo še

temeljiteje pretresti na naslednjem srečanju predsedstva mednarodnega sveta FSR.

Prosim vas, da začnete takoj sprejemati ukrepe, da boste sodelovali na generalnem kapitlju, na katerega bodo ob primernem času formalno sklicani mednarodni svetniki. Kakor na prejšnjih kapitljih bo predsedstvo upoštevalo sodelovanje »opazovalcev«, prihajajočih iz nekaterih nastajajočih narodnih bratstev, pri čemer bo upoštevalo načelo rotacije med temi bratstvi. Kljub temu vabimo nastajajoča bratstva, naj razmislijo o možnosti, da bi »uradno« sodelovala na kapitlju v skladu s tem, kar predvideva člen 4.2 Statuta mednarodnega bratstva.

Za pripravo in spremljanje generalnega kapitlja vam pošiljam molitev, pripravljeno prav za to priložnost, in vas prosimo, da jo posredujete vsem krajevnim bratstvom, vsakemu bratu in sestri, da se bodo po molitvi k Gospodu vsi čutili soodgovorni in zedinjeni, ko bodo prosili za darove Duha in bodo odprti za njegovo sveto dejavnost.

Dragi bratje in sestre, to je čudovit dan, da ob pomoči Svetega Duha prenovimo svojo zavzetost za evangelijsko življenje, da bodo naša življenja kazala in odsevala absolutno Božje gospostvo, ter da bomo osvobojeni vsega odvečnega uresničevali novo zapoved ljubezni, kakor nas uči naša sv. Elizabeta Ogrska, da bi bili tako kot ona studenec luči in usmiljenja. ■

generalna ministra

Molitev za generalni kapitelj Frančiškovega svetnega reda Madžarska – November 2008

*Vzvišeni in slavni Bog,
hvalimo Te in se ti zahvaljujemo
za Tvojo navzočnost v svetu*

*ter za čudoviti dar
naše frančiškove poklicanosti.*

*Gospod,
vsakemu bratu in vsaki sestri
Frančiškovega svetnega reda
na poti priprave
na generalni kapitelj na Madžarskem
nakloni svoji svetli navdih.*

*Daj potrebno modrost
našim bratom in sestram,
ki bodo sodelovali na kapitlju,
da bodo znali oblikovati
prave prednostne naloge za red
in da bodo izvolili tiste,
ki jih ti hočeš,
da nas bodo vodili in spodbujali.*

*Dobri Gospod,
uči nas in nam pomagaj,
da bomo mogli zvesteje slediti
svetemu evangelijskemu in našemu Vodilu
ter biti tvoji sodelavci
pri obnovi Cerkve in sveta.*

*Vse to te prosimo
po Kristusu, našem Gospodu
in po priprošnji blažene Device
Marije, sv. Frančiška, sv. Klare,
ter naših svetih zavetnikov
sv. Elizabete in sv. Ludvika.*

Amen.

Krajevno bratstvo FSR Piran

Piran je gotovo eno najbolj znanih, starih in zanimivih mest v Sloveniji. Številni obiskovalci in turisti, ki ga vsako leto obiščejo, so najbolj navdušeni nad njegovimi cerkvami, med katerimi imata posebno mesto mogočna stolnica Sv. Jurija na hribu in samostan s cerkvijo Sv. Frančiška Asiškega z znamenitim križnim hodnikom.

V tem starodavnem samostanu je duhovni dom bratov in sester krajevnega bratstva Frančiškovega svetnega reda iz Pirana in okolice. Naše krajevno bratstvo ima redna srečanja vsako tretjo nedeljo v mesecu. Srečanja se občasno udeleži tudi po štirideset članov in simpatizerjev.

foto: br. Mirko Potočnik

Piranski samostan manjših bratov minoritov v Piranu je leta 2001 obhajal svojo 700-letnico. Vse od prihoda prvih Frančiškovih bratov, ki so se naselili zunaj mestnega obzidja ob nekdanji cerkvi sv. Katarine, so jih spremljali in jim pomagali Pirančani, ki jih je takoj navdušil zgled sv. Frančiška in njegovih bratov. Pomagali so jim zgraditi samostan in novo veliko cerkev. Celotni župan Manoles, ki je pomagal nositi temeljni kamen za novo samostansko cerkev, je bil član tretjega reda. Čeprav dokumenta o kanonični ustanovitvi bratstva nima, je gotovo, da je krajevno brat-

foto vir: www.ofs.org

stvo v Piranu eno najstarejših v Sloveniji in morda celo edino, ki je neprekinjeno živelo celih sedem stoletij.

Skupaj s samostanom so tudi sestre in bratje tretjega reda doživljali bogata in suha leta. Najhuje je bilo (kot tudi drugod po Sloveniji) po drugi svetovni vojni. Toda tudi takrat, ko je bil samostan nacionaliziran in so bili patri izgnani, so nekatere sestre tretjega reda ostale, vztrajale in se zbirale na občasnih srečanjih. Nekatere so dočakale tudi prve slovesne obljube devetnajstih novih sester in bratov na praznik sv. Frančiška leta 1989. V razburljivih letih prizadevanj za vrnitev samostana in njegove obnove smo bili člani Frančiškove družine nepogrešljivi pomočniki bratom minoritom.

Naš prispevek je še vedno potreben pri pripravljanju praznovanj in odmevnih dogodkov za samostan in krajevno Cerkev. V Piranu posebno slovesno s tridnevnici obhajamo god sv. Antona Padovanskega in god sv. Frančiška Asiškega ter praznik Brezmadežne. Radi se priporočamo tudi svetima Jožefu Kupertinskemu in Maksimiljanu Kolbeju, ki imata v naši cerkvi svoj oltar oz. podobo.

Posebno pozornost pa vsako leto namenjamo tudi Duhu Assisija 27. oktobra, ko molimo skupaj z gospodom škofom msgr. Metodrom Pirihom in duhovniki iz sosednjih župnij.

Za Piran tudi radi rečemo, da je mali Assisi, saj mu je v marsičem podoben. Zato si ga za kraj svojih duhovnih obnov rade izberejo številne skupine mladih, asiških romarjev in zdaj po končani obnovi tudi nekatera krajevna bratstva. Vsako leto je tretji vikend v septembru rezerviran tudi za duhovne vaje bratov in sester FSR iz vse Slovenije.

Pred leti je bil v Piranu III. Festival Frančiškovi otrok. Pripravili smo tudi drugi pokrajinski tabor FSR za koprsko škofijo. Vsi, ki prihajajo v Piran, so ob tem tudi gostje naše Frančiškove družine, saj se z nami, če ne drugače, srečujejo vsako jutro pri samostanski sv. maši.

Podpora v molitvi je morda prva in najpomembnejša vloga krajevnega bratstva. Naše sestre vsako jutro pred sv. mašo molijo rožni venec. Ta je še posebno dragocena v zadnjih letih, ko se bratstvo ponovno stara in se ne more izogniti dejstvu, da v našem mestu skoraj ni vernih mladih družin in otrok. ■

br. Mirko Potočnik

Spored romanja podobe sv. Elizabete

Podoba sv. Elizabete je po našem pokrajinskem bratstvu romala en mesec kasneje, namesto v aprilu, se je to dogajalo v maju, sprejem 13. maja 2007.

Navodilo za prehajanje podobe iz enega bratstva v drugo:

Bratstvo, ki je na vrsti, gre prvi dan svojega termina iskat podobo v bratstvo, ki ima podobo. Predsednika se dogovorita za uro, potem je lahko to bratsko snidenje dveh krajevnih bratstev ali pa samo zastopnikov.

Podobo smo 13. maja prejeli od koprskega pokrajinskega bratstva, 25. avgusta jo bomo predali mariborskemu pokrajinskemu bratstvu v Slovenj Gradcu.

od srede, 27. junija, do nedelje, 1. julija – KB ŠTEPANJSKO NASELJE
od ponedeljka, 2. julija, do petka, 6. julija – KB ŠENČUR
od sobote, 7. julija, do srede, 11. julija – KB SOSTRO
od četrтка, 12. julija, do ponedeljka, 16. julija – KB NOVA ŠTIFTA
od torka, 17. julija, do sobote, 21. julija – KB NOVO MESTO
od nedelje, 22. julija, do četrтка 26. julija – KB DUHOVNIŠKA SKUPNOST

25. avgust 2007: Slovenj Gradec – narodni tabor FSR

PROGRAM

9³⁰ – 10⁰⁰ – zbiranje v cerkvi sv. Elizabete v Slovenj Gradcu
10⁰⁰ – 11⁰⁰ – pozdravi in nagovori
11⁰⁰ – 11⁴⁵ – odmor
11⁴⁵ – 13⁰⁰ – Kaj vemo o s. Elizabeti?
13⁰⁰ – 14³⁰ – kosilo iz nahrbtnika
14³⁰ – 15⁰⁰ – priprava na mašo
15⁰⁰ – maša in predaja podobe sv. Elizabete

S seboj prinesi obilo dobre volje in nekaj na pod zob!

Mir in dobro!

S. Metka Roganov iz NS FSR

foto: br. Vlado Kolenko

Duhovne vaje

Duhovne vaje za člane FSR bodo od 19. do 21. oktobra 2007 v Vipavskem Križu.

Vodijo: bratje kapucini.

br. Vlado Kolenko

14. Klarin dan mladih

GOSPOD, RAZSVETLI TEMINE MOJEGA SRCA!

Iz petka na soboto, 13. in 14. aprila 2007, je bil pri sestrah klarisah v Nazarjah že 14. Klarin dan mladih. Zbralo se je čez sto mladih. Letošnje srečanje je potekalo pod geslom: *Gospod, razsvetli temine mojega srca!* S temi besedami je serafinski oče Frančišek na začetku svojega spreobrnjenja molil pred Križanim pri Sv. Damijanu, da bi mu Gospod razsvetlil pot, po kateri naj hodi. Srečanja so se udeležili tudi Frančiškovi bratje, frančiškani, kapucini in minoriti, ter nekaj predstavnikov tretjega Frančiškovega reda.

Obhajamo leto Svetega pisma, zato so bila premišljevanja in molitve uglašene svetopisemsko: »Tvoja beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi« (Ps 119,10). Tako smo v petek zvečer prisluhnili gostu večera, br. Miranu Špeliču, in zanimivemu predavanju »S psalmi nekoč, zdaj in vselej«, s katerim nas je popeljal v svet psalmov. Pomembna je tišina, zunanja in notranja, da Božji besedi sploh lahko prisluhnemo in da ji potem pustimo, da nas razsvetli in vodi v življenju. Psalme so redno molili in prepevali že v stari zavezi. Knjiga psalmov je bila pesmarica za tempeljsko bogoslužje. Molil jih je Jezus Kristus in jih molimo tudi danes, saj so psalmi glavni del molitvenega bogoslužja, uradna molitev Cerkev. Cerkevni očetje psalme razlagajo kristološko in v njih skušajo videti odnos med Kristusom in Cerkvijo. Sv. Ambrozij je trdil, da so psalmi jedro in povzetek Svetega pisma ter harfa Svetega Duha. »Priti mora sveti Duh, da zaigra, da pomaga bralcu zaslišati Božji glas ...«

Sledil je najlepši del srečanja, ki smo ga nadaljevali v kapeli, kjer je od 22.00 zvečer do 2.00 ponoči potekala večerna in nato še nočna molitev. Večerna molitev je bila sestavljena po Frančiškovi razlagi Očenaša, ki so jo spremljali molitveni spevi, svetopisemski odlomki in trenutki tišine. Zelo ganljivo je bilo, ko je pri prošnji »Zgodi se Tvoja volja« vsak dobil listek z Božjo besedo in po kratkem premisleku napisal prošnjo, ki jo potem položil na oltar, na katerem je bilo izpostavljeno Najsvetejše, da bi prežarčeni od vstalega Kristusa mogli peti

novo pesem. Pri nočni molitvi pa smo se pridružili molitvi matutina (jutranjic), kakor ga sestre klarise molijo vsako noč.

Nočna molitev nas je uglasila za sobotno jutro, ki smo ga začeli s hvalnicami. Sobotni gost prof. dr. Maksimilijan Matjaž pa nam je razlagal, kako naj »stopimo na pot z Besedo življenja«, in odgovarjal na naša vprašanja. Pomembno je, da se odločimo, da hočemo živeti po Božji besedi, da sprejmemo Sveto pismo kot Besedo življenja, da nam postane kakor hrana, vsakdanji kruh, brez katerega ne moremo živeti. V svetu, še posebno mlademu človeku se zdi, da vzgoja in Božje zapovedi človeka ukalupljajo, omejujejo, in to se mu upira. Toda treba je razlikovati med resnično svobodo in suženjstvom. Božja beseda je živa in dejavna; ne moremo je obvladati, vendar ji pustimo, da ona obvlada nas. Usposablja nas, da bi lahko živeli življenje zares svobodno in veselo, da bi ga živeli, ne životarili ... Daje nam zgled. Postaja kruh, da bi bil tudi naš prvi poklic postajati kruh. »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje« (Jn 3,16).

Božja Luč nas je razsvetljevala ne le po molitvi, češčenju Najsvetejšega, ampak tudi po sveti spovedi in pogovoru s sestrami klarisami. Srečanje smo sklenili s slovesno sveto mašo. Somaševanje je vodil kapucin br. Vlado Kolenko.

Sedemnajstletno dekle je navdušeno pripovedovalo: »Bilo je zelo lepo. Ne, ni mi bilo nič težko. Vse mi je bilo še prekratko. Želela sem si, da bi molitev trajala še dlje. Še nikoli nisem tako dobro spala kakor tukaj. Zakaj imate Klarin dan samo enkrat na leto? Z veseljem bom naslednjič spet prišla ...«

Prišli smo, da bi nas razsvetlila Božja Luč, odhajamo da bi po nas ta Luč razsvetljevala temne kotičke naše domovine. »Ne bojte se!« nas opogumlja dobri Oče in vzpodbuja obljuba sester, da nas bodo vsak dan in vsako noč spremljale z molitvijo, da bo naša pot v življenju, osvetljena z lučjo Božje besede, jasna, varna in srečna! ■

besedilo in foto: s. Jana Podjavoršek

Beseda, da te kap

V soboto, 5. 5. 2007, smo se Frančiškovi otroci zbrali v Slovenski Bistrici. Frančiškovi otroci smo prišli iz skoraj vse Slovenije, da bi bili skupaj na festivalu. Zjutraj ob 9. 00, smo se Anja, Katja, Sara in Tomaž z Metko odpeljali do Slovenske Bistrice. Tam smo se postavili na Info točko. Ko so prišli otroci, smo jih razdelili na dve skupini, mlajše (zeleni) in starejše (rumeni). Ob 10.00 smo začeli s programom, kjer nas je pozdravilo Sveto pismo (Petra). Nato smo se razdelili na več manjših skupin. Naj vam opišemo kako je to potekalo. Vsak je na Info točki dobil ovitek od video kasete, na kateri je bila na zadnji strani majhna slikica. Vsi, ki so imeli na zadnji strani enako slikico, so bili skupaj v skupini. Sledile so delavnice. Bilo jih je veliko, npr.: poskušanje hrane, kviz- Lepo je biti milijonar, krašenje škatlic od vžigalic, pometanje žogic z metlo ... Nato je sledilo kosilo. Kosilo smo imeli zelo obilno: sendviče iz popotne torbe in ... mljask. Nato smo imeli eno uro prosto. Nekatere skupine smo se prostovoljno odpravile na sladoled.

Ko smo prišli nazaj, je sledila dražba s plakati, ki so predstavljale odlomke in Svetega pisma, katere smo izdelali v matičnih skupinah in jih prinesli na festival. To je izgledalo neka-ko takole: Vsaka skupina, ki je plakat želela, je morala zanj nekaj narediti (zapesti, zmoliti, recitirati, ...)

Po dražbi je sledila sv. maša, kjer smo se Bogu zahvalili za vse, kar smo čez dan doživeli. Po sv. maši smo se vsi zadovoljni in veseli, da je ta dan sploh bil, odpravili domov. ■

Napisale: Anja Rašl, Sara Šešerko in Katja Rašl, FO sv. Ožbalt Ptuj
foto: Barbara Vrečar in br. Mirko Potočnik

Assisi, mesto radosti .. in božjega klica

Kraj mnogih milosti je postal »mesto radosti« številnim ljudem. Med njimi sta tudi sestra Renata Relja, frančiškanka Marijina misijonarka, in brat Jaro Kneževič, kapucin. Zakaj? To nam bosta povedala sama ...

Sestra Renata in brat Jaro, kdo sta? Kako bi se predstavila?

S. Renata: Po srcu sem Frančiškanka Marijina Misijonarka, po narodnosti iz Bosne in Hercegovine, po poklicu administrativna tajnica, sestra dveh bratov in študentka teologije.

Br. Jaro: Sem brat Jaro, kapucin, duhovnik. Po krvi na pol Gorenjec in na pol Srb in to »mešanico« dobro povzema tudi moje skavtsko ime Sočutni bizon – res je moje srce občutljivo tudi za stiske drugega, a hkrati sem lahko pravi buldožer oz. bizon. Še vedno sem »zasvojen« z lepoto domačega kraja (beri: Bled), hkrati pa sem Bogu iz srca hvaležen, da smem biti kapucin – da me bratje potrpežljivo prenašajo.

Oba sta že bila v Assisiju. Kako sta se odločila, da obiščeta ta kraj?

S. Renata: Assisi sem obiskala leta 2000. Takrat sem živila v Zagrebu in sem bila članica Frame. Na Svetovni dan mladih v Rimu sem se duhovno pripravljala skupaj z mladimi iz Frame. Tam sem tudi začela spoznavati sv. Frančiška in njegov način življenja. V srcih mladih iz Frame sem začutila hrepenenje po duhovnosti sv. Frančiška. Zato smo se na poti v Rim tudi ustavili v Assisiju.

Br. Jaro: V Assisi me je leta 1994 povabila prijateljica, dekle, ki mi je kot 25-letnemu študentu gozdarstva ponovno odprlo vrata v svet ljubezni in vere. Ker sem preko nje vzljubil tudi sv. Frančiška Asiškega, se mi je zdelo povsem normalno, da obiščem tudi kraje, zaznamovane z njegovo ljubeznijo do Jezusa.

Kaj vaju je v Assisiju najbolj prevzelo in očaralo?

S. Renata: Pravzaprav sem bila v Assisiju samo nekaj ur ... Najbolj me je očarala bazilika

Marije Angelske, ki je bila sv. Frančišku tako draga. Bazilika je posvečena Mariji in imela sem občutek, da je tam sv. Frančišek kot v naročju svoje mame. Gledala sem to malo cerkev, v kateri je tisoče in tisoče ljudi dobilo izredne milosti. Med njimi sem bila tudi jaz.

Br. Jaro: Na romanju v Asissi me je najprej nagovorila čudovita skupnost petdesetih mladih, ki so bili polni veselja in so (smo) med seboj res živeli kot bratje in sestre. Kar se tiče srečanja s sv. Frančiškom, pa me je najbolj nagovorilo njegovo korenito uboštvo in njegov odnos do ubogih. Takrat sem se odločil, da ne bom v vsem času romanja zapravil niti lire in bom na koncu vse dal v dober namen – uspelo mi je in bil sem nepopisno srečen, ko sem odkril, kako lepo je živeti preprostost in uboštvo.

Assisi je tudi kraj, kjer sta se odločila za redovno življenje. Kako sta spoznala svoji redovni skupnosti?

S. Renata: Rekla bi, da po naključju in 'po veri'. Pred odhodom v Rim sem namreč prosila Gospoda, naj mi pokaže pot, na katero me kliče. Odkrivanje te poti sem doživela skozi izkušnjo bolezn. Zgodilo se je naenkrat. Počutila sem se tako slabo, da so me odpeljali na urgenco, kjer so mi zdravniki predlagali, naj se vrnem nazaj v Zagreb. Sklenila sem, da bom posnemala Abrahama in se, tako kot on, v veri podala v neznano. Ko sem končala obisk pri zdravniku, mi je pater frančiškan, ki me je spremljal, predlagal zajtrk pri sestrah frančiškankah Marijinih misijonarkah. Tam se je zame zgodil čudež, saj sem v svojem srcu tako kot sv. Frančišek začutila besede: »To želim, to iščem, v globinah svojega srca gorim, da bi to izpolnil.« Ozdravela sem in z radostjo nadaljevala pot v Rim.

Br. Jaro: Preko punce, v katero sem se zaljubil na nekem skavtskem srečanju in z njo leto in pol živel res lep odnos, sem se prvič srečal z brati kapucini – prej sploh nisem vedel, da obstajajo. Ob njej sem postajal vedno bolj domač z brati, priključil sem se Delavnicam molitve in življenja, ki so jih vodili, začel hoditi na različna srečanja in počasi mi je kapucinsko življenje zlezlo pod kožo.

Kaj vaju je pri sestrah FMM oziroma pri bratih kapucinih najbolj pritegnilo?

S. Renata: Mene je pri sestrah najbolj pritegnil misijon, saj sem že prej razmišljala, da bi vstopila v kak misijonski red. Nagovorila me je preprostost, s katero so me tistega jutra sprejele na zajtrk in širina srca, s katero so sestre na razpolago vsakemu človeku brez rasnega, kulturnega ali narodnega razlikovanja. Sestre tudi same živimo v mednarodnih skupnostih in pričujemo o tej odprtosti.

Br. Jaro: Nagovorili so me sproščeni odnosi med njimi in odprtost do nas, ki smo se srečevali z njimi. Pri bratih sem odkril veliko zdravega smisla za humor, zdeli so se mi povsem normalni, hkrati pa so zaradi povezanosti z Jezusom izžarevali posebne vrste zadovoljstvo. V študentskih letih sem iskal srečo na zelo različne načine, a je nisem našel, bratje pa so mi mnogokrat brez besed odgovarjali na vprašanja srca.

V čem sta, po vajini presoji, najbolj podobna sv. Frančišku? Kaj imate skupnega?

S. Renata: S sv. Frančiškom imam skupno to, da me privlačijo ubogi, ker me kličejo na preseganje same sebe. Preko ubogih vidim svojo resnično sliko, vidim se taka, kakršna v resnici sem: uboga, majhna in potrebna Božjega usmiljenja. Ubogi me približujejo Jezusu Kristusu, ki je sam bil ubog.

Br. Jaro: Mislim, da sva si s Frančiškom podobna predvsem v tem, da sva oba »malce čez les«! No, zelo težko se primerjam z bratom Frančiškom, a če se že moram, bi izpostavil dve stvari: v mojem srcu živi globoko hrepenenje, da bi bil blizu ubogim in trpečim, da bi jim postal brat, da bi premostil razdalje med nami, druga stvar pa je, da si upam sanjati, da imam visoke ideale, ki jih nočem za nobeno ceno prodati (čeprav jih še ne zmorem živeti).

Življenje sv. Frančiška je bila ena velika pustolovščina, prežeta z molitvijo in neskončnim hrepenenjem po Bogu. Kateri dogodek iz njegovega življenja te najbolj nagovarja?

S. Renata: Najbolj me nagovarja dogodek s poljubom gobavca. Pred tem je bil daleč od ubogih in od samega sebe. Šele po tem poljubu se je zgodila korenita sprememba v njegovem življenju. Šele ko je presegel samega sebe, je postal svoboden človek. Sveti Frančišek je velik v tem, da je presegel vse meje, da bi prišel do človeka. Tvegati je ta poljub za ceno svojega življenja in dokazal, da ima zanj ljubezen zadnjo besedo.

Br. Jaro: Frančiškovo življenje v vseh razsežnostih mi je velik izziv in učbenik, a je res, da so nekateri dogodki še posebej globoko zapisani v mojo dušo. Zanesljivo je to objem gobavca, ker je tudi moja pot osvoboditve za Gospoda potekala preko srečanj s trpečimi, pa njegovo umikanje v votline – čeprav me ob misli na čas, ki ga je Frančišek prebil v njih, kar spreletava srh, me po drugi strani njegov zgled nagovarja in vleče – vse tja do La Verne.

Kaj se je v vajinem življenju spremenilo po tem srečanju s sestrami FMM in brati kapucini v Assisiju?

S. Renata: Čeprav sem že razmišljala, da bi vstopila v nek drug misijonski red, mi je bilo takrat jasno, da je moja pot pri frančiškankah Marijinih misijonarkah. Od sester v Italiji sem izvedela, da imajo celo eno skupnost v Bosni. Odpravila sem se tja, spoznala sestre v Odžaku in nekaj mesecev kasneje vstopila k njim. To je bilo 15. novembra 2001, na praznik naše ustanoviteljice Marie de la Passion. Po enem letu življenja s sestrami v Bosni sem odšla v Francijo, kjer sem naredila noviciat. Septembra 2005 sem naredila prve zaobljube in bila poslana v skupnost v Ljubljano. Zdaj teče že moje drugo leto v Sloveniji.

Br. Jaro: No, takrat v Assisiju sem jih lahko prvič dalj časa opazoval »od blizu«, pri povsem

vsakdanjih opravilih in v njihovih odnosih. Zame je bilo izredno pomembno prav dejstvo, da sem v živo izkusil skladnost med tem, kar so govorili in tem, kar so živeli. To je v meni zbudilo željo, da bi podobno živel tudi jaz. Takrat sem imel v mislih predvsem Frančiškov svetni red, ki sem ga ravno spoznal, z dekletom sva namreč še načrtovala skupno prihodnost. Po romanju pa mi je brat Marko podaril spise sv. Frančiška, ki so v meni še dodatno utrdili prepričanje, da je to prava pot zame.

Podobno kot sv. Frančišek sta se tudi vidva odločila vse pustiti in hoditi za Kristusom. Katero je vajino sporočilo mladim?

S. Renata: Zau-pajte Kristusu, ki vas ima rad. On potrebuje vaše roke, da bi objel tiste, ki so brez upanja. Potrebuje vaše oči, da s pogledom opogumi tiste, ki so v strahu. Potrebuje vašo šibkost, da bi vam pokazal, kako vas ljubi. Prepustite se Kristusu in ne boste nič izgubili, ampak vse pridobili!

Br. Jaro: Najprej naj priznam, da je veliko lažje vse zapustiti, kot pa potem brez vsega vztrajati. Iz dneva v dan se namreč prebujajo želje po iskanju gotovosti ob nogah različnih malikov. Kaj želim sporočiti mladim? Da se splača tvegati in stopiti na težjo, ozko pot! Da je živeti preprosto, oprt samo na Gospoda vir neverjetne svobode in sreče! Kadar me sprašujejo, če mi je bilo kdaj žal, da sem postal kapucin, z veseljem odgovarjam: »Težko mi je bilo velikokrat, a žal nikoli!« Bogu hvala za to milost!

Da, Bogu hvala za to in še za vse druge milosti, ki jih razsipno deli tistim, ki ga ljubijo. Naj dá moči vsem mladim, ki čutijo Božji klic, da se ne bi bali vse pustiti in vse izgubiti. Kajti šele takrat, ko se resnično osvobodimo vsega tistega, kar nam daje gotovost, postanemo zares ubogi in v polnosti svobodni. Naj nas brat Frančišek ne neha izzivati v tem! ■

Beseđilo in foto: s. Ana Slivka, FMM

Komur sv. Frančišek zleze pod kožo, težko pozabi njegove misli! O njih smo se pogovarjali tudi na 1. hrvaškem narodnem kongresu FSR in FRAMA, ki je potekal 19. maja v Zagrebu. V Zagreb smo odpotovali tudi predstavniki Narodnih svetov FSR (s. Dorica in br. Jakec) in FRAMA (Jasmina), kjer so nas hrvaški bratje in sestre zelo lepo sprejeli. Misel usmiljenega delovanja v družbi je bila tista, ki je zbrane vodila skozi soboto. Kaj lahko mi naredimo, da znamo živeti klic v svojem okolju, usmiljeno dajati in živeti evangelij z radostjo? V delavnicah smo si FSR in FRAMA izmenjali izkušnje in ugotovili, da se lahko drug od drugega veliko naučimo. Fra. Ivan Matić, generalni asistent FSR, je poudaril vztrajnost v delovanju in ohranjanju Frančiškovega ognja. Ustvarjalno se moramo odzivati na aktualne življenjske izzive in služiti na svoj, raznolik način – tam, kamor pripadam. Kongres je bil organiziran ob 800. obletnici rojstva sv. Elizabete Ogrske in ob koncu so nam člani Frame iz Zagreba (Kaptol) v predstavi uprizorili njeno življenje. Hvala za gostoljubje in se vidimo še kdaj! ■ **Jasmina Poličnik**

Upajmo si živeti evangelij

Narodno srečanje FRAME Hrvaške

Upajmo si živeti evangelij – oziroma »Usudimo si živjeti evangelje« - pod tem geslom je od 25. do 27. maja 2007 hrvaški narodni svet FRAME zbral Framashe iz celotne Hrvaške na Trsatu (tokrat je bilo srečanje prvič brez bratstev FRAMA iz Bosne in Hercegovine, ker so postali samostojni). Tako se je v petek opoldne pred baziliko Trsatske Matere Božje zbralo okrog 700 mladih, ki so potrpežljivo čakali na začetek programa – med njimi je bil tudi odgovorni na svetovni ravni za FRAMO v svetu FSR Xavi Ramones in tudi trije predstavniki FRAME iz Slovenije, navdušeni nad prijaznim sprejemom domačinov in tudi nad tem, kolikšen pomen dajejo na Hrvaškem izkustvu bratstva, česar ne morejo uničiti niti tehnične motnje. Bratstvo in edinost sta bili tudi glavni sporočili tega srečanja, na katerem so sprejeli tudi nov Statut FRAME – dokument, ki prinaša smernice za življenje v bratstvu v svetu. Nekaj možnosti je bilo predstavljeno tudi na samem srečanju tako v predavanju br. Ivana Matića (odgovornega za duhovne asistente v FSR) kot v delavnicah, ki so bile na sporedu v soboto popoldne. Sobotni večer pa se je prevesil v bedenje mladih, ki so ga pripravili FRAMA, odgovorni za mladinsko pastoralo v Reški nadškofiji in gibanje Jeronim pod geslom »Papež med nami«. Srečanje se je zaključilo z mašo v nedeljo popoldne. ■

s. fani Pečar, foto: br. Janez Papa

Vame neusmiljeno bulijo knjige na pisalni mizi. Izpiti so vedno bližje. In z njimi boleča zadnja plat ... uoops, to pa poznamo! Kolesarjenje s FRAMO po Dolenjski vse do Zagreba in prelepi Štajerski.

Začelo se je v leni Ljubljani, ki se je z izpraznjenimi ulicami prebujala v praznično jutro dneva boja proti okupatorju. Na Prešercu pa štirje prešerno nasmejani obrazi (Iva Horvat, Petra Todorović, Tomaž in Jasmina Poličnik) čakajo še primorsko sekcijo, ki pregovorno zamuja (Kristina Raspor, Tomaž Paljk, br. Vlado in jaz). Prvi kilometri in neokrnjeno navdušenje in svoboda, ki me prevzame, ko v kolesarkah in s torbami in prijatelji za sabo puščam drevesa, hiše in klanec navzgor ter navzdol ... in črpalke Petrol. Ki nas navdušujejo s svojo zeleno travo. Br. Vlado izkoristi vsakršno priložnost za dremež. Kot duhovnega voditelja ga v naslednjih dneh vedno bolj posnemamo.

Pot je šla nekako tako: Prvi dan čez Višnjo goro mimo izvira Krke do Novega mesta, kjer nas je gostil frančiškan poetskega duha – p. Marko. Pridruži se nam še Marko Rode, skupaj skuhamo špagete v samostanski kuhinji, improviziran tuš ob lijakih in smuk v spalko. Tomaž Paljk, ki je začrtal traso kolesarjenja, se res ni mogel premagati in tako smo drugi dan grizli klanec čez Gorjance. Nesporna zvezda dneva: protagonist ponarodele pesmi »A zdaj pa pojdem po dekle, tja daleč pod Gorjance ...« Sv. Anton Padovanski v Zagrebu (minoritski samostan) nas je našel vsekakor bolj kot mi njega. Res velik zavetnik izgubljenih stvari. Oskrba je hotelska: postelje s svežimi rjuhami, topel tuš, mesni in vegetarijanski meni. Tisti z več energije gremo še na sladoled in panoramo nočnega Zagreba. Po maši in zajtrku naredimo še rožico iz Frutabel v zahvalo in pospeševanje kolesarjenja v minoritskih vrstah. Uspešno očitno, kajti že isti dan se nam na večerji pri Jasmini v Središču ob Dravi pridružita br. Andrej in p. Martin. Trikrat ugibaj kaj smo jedli: ja, pašto, ja. Baje je dobra za kolesarje. Mi pa vmes pozdravimo še Varaždin in vse prašne hrvaške ceste vmes. Zadnji dan. Cilj je piknik FRAMA-FO. Brez pašte. Zapustimo gostoljubno župnišče in se poženemo po sončni Štajerski. Nehote v Ptuj naletimo na Metko Roganov, kar privede do izpraznjenih zalag piškotov v ptujskem minoritskem samostanu. Postanek v Slovenskih Konjicah in ... Celje! P. Janez je spekel hrenovke, paradižniki in paprike so narezane, celo sladoled pride na vrsto. In igre brez meja. Kdo je zmagal? Kdo bi vedel? ■ **Lucija Raspor**

Novice iz FO in FRAME

- Od 28. junija do 5. julija 2007 bo v Barceloni srečanje predstavnikov FRAME z vsega sveta. Pri financiranju bo pomagal NS FSR.
- Od 7. do 13. avgusta 2007 se bo FRAMA udeležila srečanja v Assisiju.

NAGRAĐNE SERPENTINE

Rešitev nagradne številčne izpolnjevanke: SVETO PISMO V VSAKO DRUŽINO. Prejeli smo samo 23 pravih rešitev. **1. nagrada:** Metka Marn, Vinice 13, 1317 Sodražica; **2. nagrada:** Angela Majcen, Podvinci 138, 2250 Ptuj; **3. nagrada:** Nada Hudoklin, Vrhpolje 87, 8310 Šentjernej.

S pomočjo opisov in zlogov poiščite iskane besede in jih vpišite v lik tako, kot tečejo serpentine (v prvi vrsti z leve proti desni, v drugi vrsti z desne proti levi, v tretji vrsti spet z leve proti desni itd.), in sicer od enega polja s številko do vključno naslednjega polja s številko. Zadnja črka prejšnje besede je torej hkrati prva črka naslednje. Ob pravilni rešitvi boste na osenčenih poljih prebrali geslo uganke.

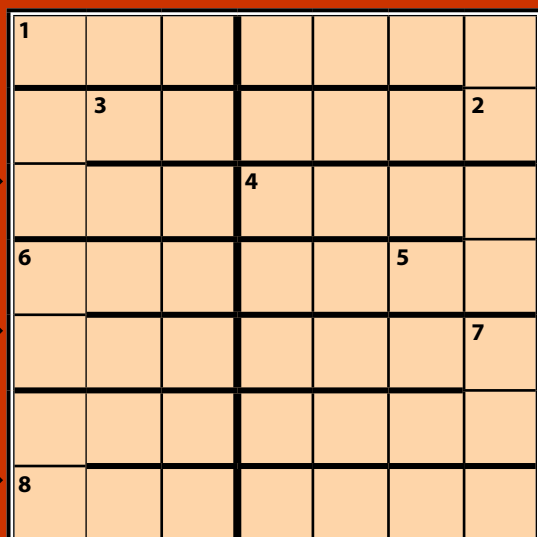
A – AD – BER – BU – CA – CAS – ED – JA – KAR – NA – NE – NEC – NI – NI – PLAVZ – RA – RA – RE – SKO – TA – VERB – ZAD – ZI

1. slovenski diakon, po poklicu biolog (dr. Peter), 2. slovnično število, ki zaznamuje eno stvar ali enoto iz več stvari, 3. latinsko ime za prislov, 4. več kratko nasekanih in povezanih vej za kurjavo, 5. z udarjanjem dlani ob dlan izraženo navdušenje ali odobravanje, 6. slovenski umetnostni zgodovinar (Marijan), 7. prebivalec Rezije, 8. glavno mesto Venezuele (orig. zapis).

- 1. nagrada:** knjiga B. Golob: MARIJA POMAGAJ JE TVOJE IME
2. nagrada: knjiga G. K. Chesterton: SVETI FRANČIŠEK ASIŠKI
3. nagrada: knjiga ZAPISKI NEZNANEGA PERUŽANA in LEGENDA TREH TOVARIŠEV

Rešitev pošljite na uredništvo »Brata Frančiška« do **10. avgusta 2007.** ■

Sestavila ga. Francka Pavlič

»Priče ljubezni, graditelji miru«

RIM, 4. junija 2007. »Resnične pravičnosti ni brez ljubezni in resnične ljubezni ni brez resnice«, je dejal predsednik Papeškega sveta za pravičnost in mir, kardinal Renato Martino. Te besede je spregovoril na uvodni seji 18. generalne skupščine Caritas Internationalis, ki je potekala na temo »Priče ljubezni, graditelji miru«.

<http://www.flagstuff.com/blog/pictures-06/11-14-1.jpg>

Pred predstavniki 162 katoliških organizacij, ki na področju pomoči, razvoja in socialnih služb delujejo v več kot 200 državah sveta, je predsednik Papeškega sveta pojasnil, da »pravičnost ni ljubezen in da ni nobene pravične državne ureditve, ki bi služnje ljubezni lahko razglasila za odvečno«. Pravičnost potrebuje ljubezen, saj se drugače ne more očistiti prevlade interesa in oblasti, ki zasleplujeta. Materialnih resničnosti ne moremo v resnici razumeti brez presežnosti. Razum mora prav zaradi tega, da bi bil razum, očistiti vera; na enak način mora ljubezen očistiti pravičnost. To dokazuje polom vseh sistemov, ki Boga postavljajo med narekovaje.

»Stvarnost potrebuje Boga, da bi mogla dejansko biti stvarnost; politični sistemi potrebujejo vero, da bi mogli v polnosti biti to, kar so; razumska in kritična analiza potrebuje pogled vere, da lahko sreča zgodovino.« Glede prednostne odločitve za uboge in političnega boja za pravičnost, je kardinal Martino spomnil na misel, ki jo je zapisal papež v knjigi *Jezus iz Nazareta*: »Zgolj materialno uboštvo ne rešuje, čeprav seveda prikrasani na tem svetu lahko na poseben način računajo na Božjo dobroto. Vendar je lahko srce ljudi, ki nimajo ničesar, okamenelo, zastupljeno in hudobno – znotraj polno pohlepa po imetju; lahko pozabi na Boga in hlepi po materialnih dobrinah.«

Kardinal je poudaril, »da pravi način za služenje ubogim ni v tem, da začnemo od njihove revščine v sociološkem smislu, ampak od ubogega Kristusa. Zato je v Aparecidi papež predlagal, naj začnemo od Kristusa apostolske vere, ki nam jo posreduje Cerkev, in spodbudil latinskoameriške vernike k pozivljenju svoje vere v Kristusa, našega edinega Učitelja in Odrešenika, ki nam je razodel edinstveno izkustvo neskončne ljubezni, ki jo ima Bog Oče do ljudi.«

Kardinal je nato ugotovil, da »krščanska dobrotelost ni slepa, ampak razumna ljubezen. Kogar spodbuja resnična ljubezen, je ostroumen pri odkrivanju vzrokov za revščino ter v odkrivanju sredstev za boj z njo ter za njeno odločno odpravo.«

»Evangelizacija se je vedno odvijala skupaj s pospeševanjem človeške in pristno krščanske osvoboditve. Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega sta zasnovani druga na drugi: v najbolj ponižnem najdemo samega Jezusa in v Jezusu najdemo Boga. Družbeni nauk Cerkve opravlja svoje delo 'očiščevanja' in kot oznanilo Kristusa delavca za pravičnost in mir vedno spominja na pristne korenine njegovega prizadevanja za ljubezen in v ljubezni. Svoj boj za pravičnost moramo uvrstiti v pričevanje za Kristusa, Odrešenika.« ■

Pripravil p. Stane Zore

Mnenje cerkve o podnebnih spremembah

Cerkev zavrača katastrofične napovedi in ukrepe proti razvoju

V aprilu 2007 je bil v Vatikanu mednarodni seminar na temo »Podnebne spremembe in razvoj«. Ob njegovem zaključku je kardinal Renato Raffaele Martino, predsednik Papeškega sveta za pravičnost in mir, izrazil zadovoljstvo nad živahno razpravo, pri tem pa je kljub temu, da sprejema resničnost podnebnih sprememb, kritiziral določene »oblike malikovanja narave, ki izgubijo izpred oči človeka«.

»Narava je za človeka, človek pa je za Boga. Tudi ob razmišljanju o problemih, ki so povezani s podnebnimi spremembami, je treba zajemati iz družbenega nauka Cerkve, ki ne pristaja ne na absolutiziranje narave ne na njeno omejitve na golo sredstvo. Narava ni nekaj absolutnega, ampak je bogastvo, ki je položeno v roke človeku, ki mora z njim ravnati odgovorno in preudarno. To pomeni, da je človek nesporno vzvišen nad stvarstvom. V moči dejstva, da je oseba, ki je obdarjena z duhom, ga ne moremo izenačiti z drugimi živimi bitji, še manj pa ta imeti za moteč element naturalističnega ekološkega ravnotežja.

Človek zaradi tega nima absolutne pravice nad naravo, ampak ima poslanstvo, da jo ohranja in razvija po logiki univerzalnega namena dobrin zemlje, ki je eno izmed temeljnih načel družbenega nauka Cerkve. To načelo je treba razvijati predvsem s prednostno odločitvijo za uboge in za razvoj revnih držav.

Pri razmišljanju o problemih, povezanih s podnebnimi spremembami, mora družbeni nauk Cerkve upoštevati številne sodobne oblike malikovanja narave, ki nimajo pred očmi človeka. Takšni ekologizmi se pogosto

foto vir: www.eb.com

pojavi v razpravah o demografskih vprašanjih in o odnosih med prebivalstvom, okoljem in razvojem.«

Kardinal Martino je povedal, da je ob Mednarodni konferenci v Kairu o prebivalstvu in razvoju leta 1994, na kateri je sodeloval kot vodja delegacije, Sveti sedež skupaj z številnimi državami Tretjega sveta moral nasprotovati zamisli, da naj bi bila rast prebivalstva v naslednjih desetletjih takšna, da bi vodila k porušenju naravnega ravnotežja planeta in preprečila njegov razvoj.

Takšne ideje so že bile ovržene in jih je na srečo vedno manj. Tisti namreč, ki so ponujali takšen pogled, so istočasno kot sredstvo, ki naj bi preprečilo domnevno okoljsko katastrofo, predlagali sredstva, ki so vse drugo, kot naravna – zatekanje k splavu in k masovni sterilizaciji v revnih državah z visoko rodnostjo.

Cerkev ponuja realističen pogled na stvari. Zaupa v človeka in v njegovo vedno novo sposobnost, da za probleme poišče rešitve, ki mu jih ponuja zgodovina. Človek ima sposobnosti, ki mu omogočijo, da ovrže pogosto ponavljajoče se, usodne in malo verjetne katastrofične napovedi.

V skladu z idejo humane ekologije, ki jo je razvijal papež Janez Pavel II., okoljska ekologija ni samo naravna nujnost, ampak antropološka nuja, v kateri šteje, kakšen je človekov odnos do samega sebe in predvsem kakšen je njegov odnos do Boga.

Antropološka zmeta je torej teološka zmeta. Kadar se človek hoče postaviti na mesto Boga, zgubi izpred oči tudi samega sebe in svojo odgovornost pri upravljanju z naravo. ■

Priredil po ZENITU p. Stane Zore

Darovanje

Vsakdo je za koga kdo:
vsakdo je nekomu sin ali hči,
brat ali sestra, oče ali mati,
fant ali dekle, mož ali žena,
vsakdo je komu prijatelj in komu celo sovražnik –
ti pa boš moral biti vsem vse,
a nikomur sovražnik.
Pripravi se, da boš včasih kanta za smeti!
Ne le za grehe,
vse stiske bodo ljudje metali vate,
odlagali bodo vate svoj gnev nad časom,
izkričali svojo jezo nad prostorom,
moral boš prestreči bes nad Bogom,
sprejeti vso praznino za izgubljenimi.
Pripravi se, da boš včasih tabernakelj!
Vse sveto in lepo bodo zajemali skozi tebe,
vse svoje skrivnosti bodo zaupali tvojim ušesom,
vse bisere shranjevali v tvoje srce,
iz tvojih ust bo prihajala Božja beseda,
tvoje roke bodo delile Božjo hrano,
vračal boš svobodo in življenje
duhovnim sužnjem in mrličem
in odpiral vrata tja,
kamor niti sam ne boš mogel vstopiti.
Bodi to, kar si,
in dovoli Bogu, da iz tebe naredi
očeta ali mater, brata ali sestro ali otroka,
pač to, kar bi Bog preko tebe rad bil,
kar bi Bog skozi tebe rad dajal in sprejemal
in za kar bi se Bog za srečo drugih daroval.
Toči solze in širi smeh,
a se ne pusti izjokati ne izsmejati,
sej, a ne nosi s seboj srpa, da bi žel,
sprejemaj Boga, a se ne trudi, da bi ga imel!
Prihajaj pred Tabernakelj, da boš lahko tabernakelj,
prebiraj Besedo, da ti ne zmanjka besed,
prejemaj Kruh, da boš ti sam lahko kruh,
pij Njegovo kri, da boš zmogel točiti svojo kri.
V tihih urah samote in utrujenosti,
ko boš omagoval celo pod težo lastnih grehov in dvomov,
pa objemi Križanega in mu s solzami umivaj noge,
pusti mu, da te brez besed privije k sebi
in te prestavi v trenutke prve ljubezni.
Tedaj boš začutil, da si Njegov duhovnik
in da bi se za vse na svetu ne mogel raziti z Njim!

p. Pavle Jakop

Tomaž Čelanski

Življenje sv. Frančiška (10)

12. poglavje

Kako je Frančišek poslal brate v svet po dva in dva in kako so se kmalu spet zbrali

29. Ko je v tistem času vstopil še neki drug dober mož, so prišli do števila osem. Tedaj je Frančišek vse poklical k sebi, jim spregovoril mnogo kaj o Božjem kraljestvu, o preziranju do sveta, o odpovedi lastni volji in podrejanju svojega telesa. Potem jih je po dva in dva ločil v štiri smeri neba. Rekel jim je: »Pojdite, predragi, po dva in dva na vse konce sveta in ljudem oznanjajte mir in pokoro za odpustčanje grehov. Bodite potrpežljivi v stiski in prepričani, da bo Gospod izpolnil svoj načrt in obljubo. Če vas kaj vprašajo, jim ponižno odgovorite, blagoslovljajte tiste, ki vas preganjajo, tistim, ki vam delajo krivico in vas obrekujejo, se zahvaljujte, ker se nam za to pripravlja večno kraljestvo.«

Oni pa so z velikim veseljem in radostjo sprejeli naročilo svete pokorščine in se vpričo svetega Frančiška priklonili do tal. Sam pa jih je objel ter blago in predano rekel vsakemu od njih: »Preloži svojo skrb na Gospoda in on ti bo dajal jesti« (Ps 54,23). To besedo je rekel vsakič, ko je s pokorščino pošiljal kake brate.

30. Tedaj je brat Bernard z bratom Egidijem stopil na pot proti Svetemu Jakobu, sveti Frančišek pa si je s tovarišem izvolil drugo stran, preostali štirje so se po dva razdelili pa drugih poteh. Ko je preteklo komaj nekaj časa in si je Frančišek zaželel, da bi jih spet videl, je prosil Gospoda, ki zbira razkropljene sinove Izraela, naj jih usmiljeno hitro spet zbere. In tako se je tudi zgodilo, da so se na njegovo željo brez človeškega klicanja ob zahvaljevanju Bogu zbrali. Ko so bili torej na istem kraju, so se silno veselili in proslavljali ob videnju

svetega pastirja ter se čudili, kako so se zbrali v isti želji. Potem so poročali, kako dober stvari jim je storil usmiljeni Gospod; če pa so bili vsaj malček malomarni in nehvaležni, so ponižno prosili svetega očeta za opomin in so ga tudi vestno sprejeli. Vedno so imeli tako navado, da mu tedaj, ko so prihajali k njemu, niso prikrili niti najmanjše misli niti prvega vzgiba duha. In ko so izpolnili vse, kar jim je bilo naročeno, so se imeli za nekoristne služabnike (Lk 17,10). Tako je vse tiste prve učence blaženega Frančiška navdajal duh čistosti, da so znali delati le, kar je bilo koristno, sveto in pravično, niti najmanj pa se niso znali prazno veseliti nad seboj. Blaženi oče pa, ki je z neizmerno ljubeznijo objemal svoje sinove, jim je začel odkrivati in razlagati svoj namen in tisto, kar mu je Gospod razodel.

31. Takoj pa so se jim pridružili še drugi štirje dobri in primerni možje in so začeli hoditi za božjim svetnikom. Porodila se je močna govorica med ljudstvom in ugled božjega moža se je na daleč razširil. Gotovo je bilo v tistem času za Frančiška in njegove brate v silno veliko veselje in enkratno radost, ko je kdo, kdor koli in kakršen koli, veren, bogat, reven, plemenit, preprost, zaničevan, drag, moder, neuk, klerik, neuglajen, laik v božjem ljudstvu, pod vodstvom Božjega Duha prišel z namenom, da si nadene oblačilo svetega reda. Vse to so tudi svetni ljudje močno občudovali in si jemali za zgled ponižnosti, ki jih je izzival na pota poboljšanja življenja in k pokori za grehe. Tudi če kdo ni bil plemenitega rodu ali ga je obremenjevala revščina, ga to ni oviralo, da ne bi, če ga je Bog hotel vzgojiti, napredoval v božjem delovanju, saj se Bog rad mudi med od sveta zavrženimi in preprostimi.

13. poglavje

Kako je Frančišek najprej napisal vodilo, ko je imel enajst bratov, in kako mu ga je gospod papež Inocencij potrdil in o videnju drevesa

32. Ko je blaženi Frančišek videl, da mu Gospod Bog vsak dan množi število, je napisal zase in za brate, tedanje in prihodnje, preprosto

foto vir: <http://www.sapere.it/>

in z malo besedami, kakšno naj bo življenje in vodilo zanj; pri tem je uporabljal predvsem govorico evangelija, saj je težil edinole k evangelijski popolnosti. Malo drugega pa je le vstavil, kar se mu je zdelo, da je nujno potrebno za sveto življenje. Potem je šel v Rim z vsemi omenjenimi brati in si silno želel, da bi mu gospod papež Inocencij III. potrdil, kar je napisal.

V tistem času je bil v Rimu častitljivi asiški škof, Gvido po imenu, ki je v vsem spoštoval svetega Frančiška in vse brate in jih obdajal s posebno ljubeznijo. Ko je videl svetega Frančiška in njegove brate, ni pa vedel, zakaj so prišli, mu njihov prihod sploh ni bil všeč. Bal se je namreč, da bi zapustili svojo domovino, kjer je Gospod po svojih služabnikih že začel delati velike reči. Zelo je bil vesel, da je imel v svoji škofiji take moške, katerih življenje in nravi je visoko cenil. Ko pa je zvedel, zakaj in čemu so prišli, se je zelo razveselil v Gospodu in se namenil, da jim ponudi nasvet in podporo.

Poleg tega je sveti Frančišek stopil do častitega gospoda sabinskega škofa, Janeza od svetega Pavla po imenu, ki je med drugimi prvaki in velikaši rimske kurije izgledal, da najbolj prezira posvetno in ljubi nebeško. Ta ga je naklonjeno in ljubeznivo sprejel ter njegovo voljo in namen nadvse podprl.

33. Ker pa je bil previden in razsoden mož, ga je začel o mnogočem spraševati in mu svetovati, naj se oprime raje meniškega ali samotarskega življenja Sveti Frančišek pa je njegove nasvete ponižno, kolikor je mogel, zavračal, ne preziraje nasvetovano, ampak drugega se pobožno oklepajoč, saj so ga gnale višje želje. Čudil se je ta gospod njegovi gorečnosti; in v strahu, da ne bi omagal pri tako zahtevnih načrtih, mu je kazal položnejša pota. Končno pa je popustil, saj so ga premagale njegova stanovitnost in njegove prošnje in se je odtlej trudil, da je vpričo gospoda papeža podpiral njegove opravke.

V tistem času je božjo Cerkev vodil gospod papež Inocencij III., nadvse slaven mož, tudi v nauku silno izveden, v govori nadvse slaven, goreč za pravičnost v tistih rečeh, ki jih je zahtevalo spoštovanje krščanske vere. Ko je zvedel za hotenja teh božjih mož, je dobro preudaril in potem pritrdil njihovi prošnji in jo dopolnil s svojo odločitvijo. Na mnoge reči jih je opozoril in jih opomnil ter blagoslovil svetega Frančiška in njegove brate. Rekel jim je: »Pojdite z Bogom, bratje, in kakor vas bo Gospod blagovolil navdihniti, vsem oznanjajte pokoro. Ko bo vsemogočni Gospod pomnožil vaše število in milost, mi pridite to povedat z veseljem in še več kot to vam bom dovolil in zanesljivo zaupal še večje reči.«

Resnično je bil Gospod s svetim Frančiškom, kamor koli je šel, ga razveseljeval z razodetji in spodbujal z dobrimi deli. Ko se je namreč neke noči prepustil spanju, se je zagledal, kako hodi po neki poti, ob kateri je stalo silno košato drevo. To drevo je bilo lepo in močno, obilno in strašno visoko. Ko se mu je bližal in stal pod njim ter občudoval njegovo lepoto in višino, se je zgodilo, da je sam svetnik postal enako visok, tako da se je dotaknil vrha drevesa, ga zgrabil z roko in brez težav upognil do tal. In res se je to zgodilo, ko se je gospod Inocencij, drevo, ki mu ni para na svetu v slovitosti in vzvišenosti, tako blagohotno uklonil njegovi prošnji in volji. ■

Prevedel br. Miran Špelič OFM.

(se nadaljuje)

S »fičkom« v Sveto deželo

Potopis romanja dr. Franca Rozmana in Franca Vrhunca v Sveto deželo od 7. septembra do 6. oktobra 1964

V času zasedanj 2. vatikanskega koncila (od 1962 do 1965) so v Nazaretu gradili novo cerkev Gospodovega oznanjenja. To je največja in najlepša Marijina cerkev v Sv. deželi. Tedanji nazareški škof katoličanov vzhodnega obreda je bil med koncilskimi očeti in je po vsakoletnem zasedanju koncila vabil in organiziral romanje škofov v Sv. deželo. Želel je škofom pokazati gradnjo nove cerkve v Nazaretu in jih povabiti, naj denarno podprejo to gradnjo in Mariji kot dar posredujejo dela svojih umetnikov: slike, kipe, mozaike in podobno. Tako so se romanja v Sv. deželo po vsakoletnem zasedanju koncila udeležili tudi vsi trije tedanji slovenski ordinariji: ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik, mariborski škof dr. Maksimiljan Držičnik in koprski škof dr. Janez Jenko. Vsi trije slovenski škofje so bili navdušeni nad tem romanjem in ga priporočili tudi drugim, zlasti duhovnikom. Tako sva se tudi midva z dr. Francem Rozmanom, profesorjem Sv. pisma na Teološki fakulteti v Ljubljani, odločila, da greva na to romanje z njegovim osebnim avtom »fičkom«. To enkratno in neponovljivo romanje sva začela v ponedeljek, 7. septembra 1964, ko sem začel pisati dnevnik o tem potovanju.

»7. september 1964, ponedeljek: Odhod in romanje v Sv. deželo. Potovanje sva z dr. Francem Rozmanom, kaplanom v Kranju, začela danes ob 9.15. Potujeva z njegovim avtomobilom Fiat 750. Do Beograda naju je spremljal g. Ljudevit (Luj) Česlar, provikar Beograjske nadškofije. Bil je na posvečenju novega škofa za Goriško-koprsko admini-

straturo dr. Janeza Jenka, ki je bil dolga leta urednik »Blagovesti« in generalni vikar Beograjske nadškofije. Posvečen je bil v Logu pri Vipavi v nedeljo, 6. septembra 1964, ob 16. uri. Novega škofa je posvetil dr. Gabrijel Bukatko, beograjski nadškof, soposvečevalca pa sta bila dr. Jože Pogačnik, ljubljanski nadškof, in dr. Maksimiljan Držičnik, mariborski škof. Za kosilo smo se na tem potovanju prvega dne ustavili pri salezijancih v Zagrebu na Knežiji, kjer je župnik g. Albin Česlar, SDB, brat gospoda Lujota. Ob 13.30 smo nadaljevali pot in brez posebnih težav in neprilik prišli v Beograd ob 19.30. Na škofiji so nas že čakale mariborske šolske sestre. Pripravile so nam dobro večerjo, pri kateri sta bila navzoča tudi dr. Hočevar, župnik župnije Kristusa Kralja v Beogradu, prej je bil župnik v Kragujevcu, in g. Ciril Zajc, SDB, kaplan pri Kristusu Kralju. Danes smo prevozili 600 km: jaz sem vozil 200 km. Cesta od Slavonskega Broda do Sremske Mitrovice je močno poškodovana in kotanjasta. Za bencin sva porabila 1000 din. Prenočujeva na nadškofiji. Bogu hvala za lep dan in srečno vožnjo. Danes je bilo vreme pusto, oblačno in deževno.

8. september 1964, torek in praznik Marijinega rojstva »mali šmaren«. Vstala sva ob 6. uri in šla z g. Lujotom in s sestro Klotildo v Pančevo k mariborskim šolskim sestram, kjer je bila preobleka novink te kongregacije, preoblečena je bila ta dan tudi s. Marinka Brezovnik (ki je bila pozneje v Ljubljani na škofiji in pomagala v kuhinji). Obred preobleke je imel g. Luj. Duhovne vaje pred preobleko je imel p. Engelbert Štucin, OFM.

Tam sem videl tudi sestro Otilijo Koušča (tudi ona je pomagala na škofiji v Ljubljani v kuhinji, preden je vstopila k mariborskim šolskim sestram), sedaj gre na Krk na škofijo. Maševala sva v nadškofijski kapeli in po zajtrku odpotovala po avtocesti proti Nišu. Pri vasi Lapovo sva vprašala nekega 17 let starega fanta, ki je na pristavi zunaj vasi pasel svinje svojega početa, kje je Oplenac – cerkev in grobnica kraljeve rodbine Karadjordjevičev, pa ni vedel ne za Oplenac ne za Kragujevac in tudi ne za Jeruzalem. Vprašala sva ga tudi, če ve, kje je bil Kristus rojen, ker greva v njegov rojstni kraj, pa je rekel, da v Nišu še ni bil. Ob 14. uri sva se ustavila v Nišu, kjer je župnik g. Herman Habič, SDB. Šolski sestri, ki gospodinjita v župnišču, sta pripravili dobro kosilo. Srečala sva se tam tudi z g. Francem Jamnikom, SDB. Po kosilu sva nadaljevala pot proti bolgarski meji. Cesta, ki je v enem delu v gradnji, je zelo slaba. Na meji sva bila ob 16. uri, po bolgarsko ob 17. uri. Bila sva na meji sama in se zamudila celo uro. Ker imam v potnem listu sliko z duhovniškim kolarjem, sem tudi potoval v kolarju. Carinik se ni zmenil ne za dr. Rozmana, ki je bil v civilu, ne za avto, pač pa je vso pozornost obrnil name in me peljal na osebno preiskavo. Po sedaj veljavnih carinskih predpisih, je dovoljeno nesti čez mejo le 20 \$ USA, jaz pa sem pri sebi imel ves denar za to dolgo potovanje. Kljub natančni preiskavi od glave do nog, ni denarja našel – imel sem ga v dvojnem kolarju. V primeru, da bi carinik našel denar, bi morala potovanje končati na

jugoslovansko-bolgarski meji, bila pa bi tudi ob ves denar. V Bolgariji sva bila že, ko se je stemnilo. V prvem večjem kraju Slivnici sva videla narodno slavo ob obletnici osvoboditve: ognjemet, godbo, veliko ljudi, streljanje iz vseh vrst orožja, pojedino, na katero so povabili tudi naju. V Sofijo sva prišla, ko je bil že večer. Iskala sva edini hotel za tujce »Balkan«, ga našla, pa s prenočiščem v njem ni bilo nič, ker je bil ob državnem prazniku tam sprejem za vse veje oblasti. V hotelu so nama rekli, da lahko prenočiva v študentskem naselju. Našla sva študenta radiotehnike, doma v Siriji, on naju je spremljal in pokazal, kje je prenočišče. Stroški tega dne: 2.000 din za bencin in pošto, 12.000 din pa sva deponirala na Putniku.

9. september 1964 – sredo. Spala sva do 7. ure, nato odšla v mesto, da bi poiskala katoliško cerkev, da bi maševala. Prišla pa sva le do trga, kjer je 40-let stara prekrasna pravoslavna cerkev Aleksandra Nevskega. Cerkev ima zlate kupole in v cerkvi je bilo slovesno bogoslužje: lepo petje, vernikov le nekaj, ker je vse hitelo na parado po mestu. Parada se je začela ob 9. uri. Zaradi parade nisva mogla do ZUM (naša NAMA), tam v bližini je menda katoliška cerkev o. kapucinov. Ker ni bilo več upanja, da bi v Sofiji maševala in kaj videla, sva se hitro poslovila od Sofije in se odpeljala proti Plovdivu. V Bolgariji kar dva dni proslavljajo 20-letnico osvoboditve. Vse je zaprto, ljudje pa na raznih prireditvah. Po vseh večjih krajih je obvoz, po restavraci-

jah so imeli vse pripravljeno za banket, ki ga je partija pripravila svojim najuglednejšim članom. V eni takih restavracij med Sofijo in Plovdivom sva dobila čevapčiče s prilogami in lepim belim svežim kruhom. V Plovdiv sva prišla ob 13.30 in se ustavila ravno pred katoliško metropolijo in cerkvijo sv. Ludovika, francoskega kralja. Gospodje so imeli »siesto«, opoldanski počitek. Zbudila sva jih. Tam sva našla g. Atanaso Selimova, ki je študiral gimnazijo v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano in je bil sošolec Darka Slapšaka in drugih. G. Atanas pozna mnogo naših duhovnikov in profesorjev. Njega in še nekaj drugih fantov iz Bolgarije je poslal študirat gimnazijo v Zavod sv. Stanislava Angelo Roncali, sedanji papež Janez XXIII., ko je bil nuncij v Bolgariji. Mnogokrat se je na poti iz Bolgarije v Italijo ustavil v Ljubljani, se udeležil duhovnih vaj v Domu duhovnih vaj pri jezuitih (Sv. Jožef) in bil je v prijateljskih stikih z nadškofom dr. Bonaventuro Jegličem. Skupaj sta večkrat obiskala tudi Zavod Sv. Stanislava. Srečanje z g. Atanasom je bilo zanimivo. Povedal nama je, kakšno je stanje katoliške Cerkve v Bolgariji. Vseh katoličanov v Bolgariji je 60.000, v Plovdivu je središče in jih je 8.000. Vseh duhovnikov je šest. Videla in pozdravila sva tudi škofa msgr. Dobronova, je apostolski administrator in mu oblasti še niso dale potnega lista, da bi šel v Rim. Duhovniki živijo skupaj in iz tega središča upravljajo okoliške župnije in obiskujejo katoliške vasi. Zadnji zaprti duhovniki so bili izpuščeni pred meseci. Položaj je težak in revščina je velika. V pisarni je slika Janeza XXIII., ki je bil rojen 1861, maševala sva ob 14. uri, nato sva malo kosila pri gospodih. Imajo dve sestri Sv. Križa, obe sta bili pred leti v Zagrebu in v Djakovu. Bogoslovja in malega semenišča nimajo, tudi rednega verouka ne. Verouk je le v zvezi z mašo kot priprava na prvo sv. obhajilo. Pouk je skupaj s starši v župnijski pisarni. Ob 15.30 sta se poslovila z obljubo, da g. Atanas pošlje molitvenik V občestvu združeni, slovenski misal in nekaj slovenske literature. Na bolgarsko-turško mejo sta prišla

ob 18. uri. V motelu ob meji sva prenočila. V Bolgariji sva bila 30 ur in sva porabila pribl. 12 \$ USA- Vreme je bilo vetrovno, oblačno, deloma sončno.

Bolgarija je poljedelska država, veliko je državnih prostranih posestev, ki so srednje obdelana kot naša Srbija. Mnogo je sadovnjakov, vinogradov, hmelja, čred ovac in govedi s pastirji. Ljudje zunaj mesta so revno oblečeni, v mestih bolje, vsi so zelo prijazni in vljudni in do tujcev pozorni.

10. september 1964 – četrtek. Ob 7.30 sva brez posebnih težav prestopila bolgarsko-turško mejo. Turčija je v evropskem delu pusta dežela, malo obdelana, je tudi malo naselij in ljudi, ki so revno oblečeni. Videla sva mnogo pastirjev. Cesta je v glavnem asfaltirana, če ni v rekonstrukciji. Srečala sva mnogo vojaštva na obeh straneh meje. Bolgari so naju pred mejo večkrat ustavili. V mestu Edirna, prvem večjem turškem mestu, sva si ogledala znamenito Selimovo mošejo. Zadnjih 50 km pred Istanbulom – Carigradom sva se peljala tik ob Marmornem morju in prišla v Istanbul okrog 14. ure. Ogledala sva si Hagio Sofijo, ki je bila iz krščanske cerkve spremenjena v mošejo, ko so Turki leta 1453 osvojili Carigrad, sedaj je muzej. Hagia Sofija je čudovit spomenik krščanstva in ima burno zgodovino za seboj in čudovite mozaike iz X. in poznejših stoletij. Ogledala sva si tudi t. i. »Modro Omerjevo mošejo«. Voziti se po Istanbulu je zelo težko, če mesta ne poznaš. Mnogo je enosmernih cest in ulic. Mesto ima več kot 20.000 taksijev, ki za majhen denar neprestano vozijo kot trolejbus ali tramvaj. Komaj sva našla katoliško katedralo Sv. Duha, pa naju »mežnar« ni nič kaj prijazno sprejel, ko sva omenila, da bi rada v cerkvi maševala. Napotil naju je v cerkev sv. Antona Padovanskega k o. minoritom. Težko sva jo našla ob 17. uri. Tam sva na dvorišču pustila avto in šla iskat prenočišče. Našla sva ga v hotelu »Londra« v bližini. Maševala sva ob 18.30 in se dogovorila za maševanje tudi naslednji dan. Večerjala sva ob svojem, nato šla malo peš po mestu. Na ulicah je veliko

ljudi, lokali so polni, zlasti slaščičarne, tudi midva sva v eno zavila.

11. september 1964 – petek. Odlično sva spala do 7. ure kljub komarjem, ki mi niso dali miru. Maševala sva pri sv. Antonu ob 7.45, v banki zamenjala dolarje, zajtrkovala in nato si v spremstvu patra minorita, ki je prišel na obisk iz Francije, po rodu pa je iz Pirana, ogledala naslednje znamenitosti Carigrada: Mošejo Haarige, ki je bila najprej cerkev Presvetege Odršenika. V mošeji so ohranjeni čudoviti mozaiki, ki predstavljajo Jezusovo in zlasti Marijino življenje – to je čudovita paša za oči za kristjana in umetnostnega zgodovinarja. Od te mošeje smo šli še do mošeje Ayup Sultana. Tu smo bili priče edinstvenega prizora: bil je petek, dan počitka in molitve za muslimane. Videli smo, kako muslimani množično molijo in obiskujejo mošeje. Tu pri tej mošeji je za Turke to, kar je za nas Lurd: obiskujejo in se dotikajo groba Sultana Fath Mehmeta Eyupa in verujejo, da se jim bodo izpolnile vse želje ob dotiku groba

– edinstven prizor. Nato smo šli skozi »bazar«, kjer prodajajo vse na cesti, do Pierre Loti Cafe, od koder je čudovit pogled na obalo Zlatega roga. Tu smo srečali dva duhovnika v civilu: Nemca, ki služi v Carigradu, in drugega iz Čila, ki študira na Lateranski univerzi v Rimu. Obiskala sva tisto popoldne tudi rezidenco carigradskega patriarha Atanagora. Nisva ga videla, čeprav bi ga rada pozdravila, bilo je ravno ob 13.30, ko je počival. Obiskala pa sva njegovo cerkev in tu molila za milost zedinjenja. Od tam sva se odpeljala na Barbaros na obalo Bospora in s trajektom preko Bospora. Ob 14.30 sva bila na azijskih tleh in se po avtocesti napotila proti Ankari, glavnemu mestu Turčije. Cesta je lepa, lepša kot v evropskem delu Turčije. Tudi pokrajina je prijaznejša, bolj zelena, gosteje naseljena in obdelana. Ob 19. uri sva se ustavila pri motelu v Bolu, 230 km od Istanbula in na pol poti do Ankare. Tu sva prenočila. Motel je bil čudovito urejen in se je lahko kosal po okusu, opremi, snagi in uslužnosti z vsakim »nobel« hotelom.

12. september 1964 – sobota. Po zares dobro in udobno prespani noči in močnem zajtrku sva se iz Bola napotila proti Ankari, turški prestolnici. Med Bolom in Ankaro je dežela zelo lepa in zelena, obdelana, ima mnogo gozdov in čred ovac, govedi in oslov. V Ankaro sva prišla okoli 11. ure. To je veliko in moderno mesto. Takoj sva poiskala italijansko ambasado, kjer je župnijska cerkev sv. Pavla in jo upravlja italijanski pater OFM. Temeljni kamen te cerkve je blagoslovil Angelo Roncali, ko je bil še delegat sv. Stolice v Turčiji leta 1938. Leta 1961 so vzdicali v cerkev lepo marmorno ploščo z napisom, da je temeljni kamen blagoslovil sedaj slavno vladajoči papež Janez XXIII. Po maši sva obiskala mestni park, kjer kaže čas ura iz samih rož, in nato takoj odpotovala proti jugu. Pot je bila zelo zanimiva zaradi pokrajine, ki prehaja že kmalu ven iz Ankare v stepski svet. Videla sva prve enogrbne kamele, ki so se pasle, in kameljo karavano. Cesta se najprej vzpne na planoto, ki je vsaj 1500 do 2000 m nad morjem, nato pa se skozi divje ožine in gozdove spusti do morja. Prišla

sva v Tarz, rojstni kraj sv. apostola Pavla, in tu v edinem hotelu našla prenočišče. Kakšna razlika od sinoči: umazanija in revščina ter preprostost za 10 turških lir, a včeraj za 40 lir. Prespalo se bo, samo da ne bi bilo živalic in nepovabljenih gostov, ker vrata nimajo ključavnice. Je pa tudi visoka temperaturna razlika od včeraj. Sedaj zvečer ob 20.30 je gotovo okoli 25 stopinj.

13. september 1964 – nedelja. V kar se da preprostem hotelu sva kar dobro prespala. Ob 5. uri naju je zbudilo klicanje muezina – muslimanskega duhovnika – k molitvi. Kako so muslimani sodobni! Muezini nič več ne hodijo v minaret mošej, ampak vabijo k molitvi ob 5., 13., 15. uri in zvečer po zvočnikih, ki so nameščeni na vseh štirih straneh minareta in se glas muezinov razlega daleč na okoli. Ob 8. uri smo se dobili z nekim absolventom srednje šole, ki vodi turistični urad v Tarzu. V njegovem spremstvu sva si ogledala znamenitosti tega več kot 2000 let starega mesta. V parku stoji kamnit vrč Aleksandra Velikega, videla sva Kleopatrina vrata. Egipčanska kraljica Kleopatra se je namreč v Tarzu poročila z Rimljanom Antonijem, videla sva Justinijanovo kopališče. Največja svetinja in znamenitost pa je kraj, kjer je stala rojstna hiša ap. Pavla. To je z žico ograjen vrt, sredi njega je 25 m globok vodnjak z živo vodo, ob njem dva stebra: grški in egiptovski. O vodi tega vodnjaka pripovedujejo, da je zdravilna, radioaktivna in da skozi vodnjak teče žila žive vode. Nekdaj je bilo mesto Tarz ob morju, danes pa je obala več kot 10 km daleč. Druga za nas kristjane zanimiva reč v Tarzu je zelo stara krščanska cerkev, bazilika s tremi ladjami. Cerkev je dal postaviti že sv. Pavel in je v njej tudi molil. V mali kapelici, kjer je sv. Pavel molil, danes muezin po mikrofoni in zvočnikih vabi svoje vernike k molitvi. Cerkev so mohamedanci spremenili v mošejo, niso pa spreminjali arhitekture kakor v drugih krščanskih cerkvah. Okoli 10. ure sva se poslovila od Tarza in hitela proti Adani, da bi tam maševala, ker je danes nedelja. Po daljšem križarjenju

po mestu Adani sva našla katoliško cerkev, posvečeno Jezusovemu Srcu. Našla sva tam dva duhovnika, ki sta istočasno maševala. Bilo je zelo vroče. Mašno perilo in cerkev: po turško umazano. Za nama je ob 11. uri maševal ameriški pater OFM, ki je kaplan pri USA – Air Forces v Adani. Tam je okoli 5000 ameriških vojakov – letalcev, od teh 2000 katoličanov, ki imajo svojo božjo službo v lepi kapeli. Ob nedeljah pa pride ta kaplan tudi v Adano, kjer je več družin ameriških vojakov. Videli smo jih. Bili so pobožno pri sv. maši: prišli so točno, le ena družina je zamudila: oče, mati in štirje mali otroci, petega pa pričakujejo. Res zgledna krščanska družina. Kaplan je imel kratko 5 minutno pridigo ob evangeliju 17. pobinkošne nedelje.

Ob 11.30 sva nadaljevala pot proti Atakiji – proti turško-sirski meji. Atakija je stara Antiohija, okoli 200 km južno od Adane. Tja sva prišla ob 13.30. Tudi tu sva našla dva absolventa srednje šole, ki sta znala angleško. Najprej sta naju peljala v muzej mozaikov iz grško rimske dobe. Mozaiki so prekrasno delo, kakršno se redko vidi celo v Italiji npr. v Pompejih. Eden od njiju naju je peljal k cerkvi sv. apostola Petra, 2 km zunaj Atakije, v predel stare rimske Antiohije. Cerkev je dejansko votlina sv. Petra, in to v prav takem stanju, kot v času apostola Petra, ki je okoli leta 40 sem pribežal iz Jeruzalema. Tu v tej votlini je začel zbirati številne vernike, ki so se prvi začeli imenovati kristjani. To je torej najstarejša krščanska cerkev. V votlini je živi studenec. Voda tega studenca je kristjanom sveta. Iz votline vodi skrivni hodnik, ki so ga kristjani uporabljali za beg v primeru preganjanja. Danes je bilo res čudovito srečanje s sv. Petrom. Iz Atakije sva odšla proti turško-sirski meji in jo prestopila okoli 18. ure. Naj tu omenim, da so se kar na vseh mejah uradniki obregnili ob moje duhovništvo. Najprej že na jugoslovansko-bolgarski meji in tudi na meji med Turčijo in Sirijo. Prenočujeva v hotelu ob meji. ■

(nadaljevanje sledi)
Msgr. Franc Vrhunc

»Gremo k svojim bratom«

Povelikonočno romanje Društva prijateljev Svete dežele (od 24. do 26. aprila 2007)

Pod geslom »Gremo k svojim bratom« sta se dva avtobusa romarjev (eden iz Preske z župnikom Klopčičem in poldrugi avtobus z Brezovice z župnikom Janezom Mihelčičem) pod duhovnim vodstvom p. Petra Lavriha v zgodnjih jutranjih urah na jurjevo odpeljalo na Slovaško in Madžarsko. S posebnim namenom, da bi z obiskom slovečih Marijinih romarskih svetišč v obeh državah zaokrožili evropski božjepotni lok že na stičišču z vzhodnim oziroma uniatskim bogoslužjem. Vsem skupnim in osebnim namenom smo pridružili še ekumenskega – za cerkveno edinost v duhu svetih bratov Cirila in Metoda. Kam in kako smo poromali? Kar dolga vožnja skozi našo domovino in sosednjo Avstrijo je bila z izpolnjeno z molitvijo, s seznanitvijo z državo Slovaško, pa tudi z jezikovnimi »pastmi«, saj se mnoge enakozvočne besede v slovenščini in slovaščini pomensko nevarno razlikujejo. Kar precej smeha so povzročile, poduk te vrste pa je bil potreben zaradi morebitnih nesporazumov. Težav na mejah ni več, odkar smo v Evropski skupnosti, v nekdanjih dneh pa je bil vsak prehod v »vzhodni blok« nepredvidljiv.

Nedaleč od Dunaja, že na slovaških tleh, se je v soncu zablestela Bratislava, slovaška prestolnica z značilno urejenim gradom na vzpetini nad starim mestnim jedrom. Veliko zgodovinskih skrivnosti nam zakriva in razkriva to starodavno mesto ob reki Donavi ali na Dunaju, kot pravijo Slovaki, občasno pa uporabijo tudi imenitno, staro rimsko ime za reko Istar. Niso se odrekli pradačne zgodovine, ko so meje rimskega cesarstva segale do Donave in čez!

Da, v pomembnem trikotu zgodnje slovanske zgodovine smo se znašli in se spomnili časov nastanka prvih slovanskih kneževin v tem prostoru sredi 9. stoletja. Reka Morava s trdnjavo Devin ob njenem izlivu v Donavo je ločevala Mojmirovo moravsko kneževino od Pribinove slovaške, nitranske. Nevarnost za samostojnost je pretila od zahoda, s strani mogočne frankovske države. Kako zaječiti prodor Frankov, ki so s pokristjanjevanjem izkazovali tudi osvajalne težnje? Z združevanjem kneževin, zlepa ali zgrda! In tako je moravski državotvorni knez Mojmir sosednjega upornega nitranskega kneza Pribina pregnal na »Blatensko« (v okolico Blatnega jezera) in svoji moravski kneževini pridružil še Nitransko. Pribina pa je kot frankovski vazal in mejni grof ob Blatnem jezeru osnoval kneževino Panonijo. Ta je bila ob zahodnem bregu Blatnega jezera ter ob rekah Zali in Rabi gotovo poseljena s predniki Slovencev, na vzhodnem bregu verjetno tudi s pripadniki Slovakov. Kdo bi to danes lahko vedel, saj je bilo vse ozemlje današnje Madžarske strnjeno poseljeno s »Slověni«. Ko sta bila na to, s »Slověni« poseljeno ozemlje,

prek knezov Rastislava, Svetopolka in Koclja leta 863 povabljeni in iz Carigrada poslana rodna brata, globoko verna, visoko izobražena, plemenita in izkušena misijonarja, kasnejša svetnika Ciril in Metod s svojo misijonsko ekipo, se je v teh deželah razcvetelo krščanstvo. Vsa kateheza, vse šolanje izbranih mladeničev, vse bogoslužje je potekalo v razumljivem »slovenskem« jeziku, v knjigah, zapisanih s pisavo glagolico, ki je bila sv. Cirilu razodeta v sanjah (tako poroča Žitije sv. Cirila). Samo petindvajset let je trajal ta »slovanski misijon« in zarezal je globoke brazde v tem prostoru. Narodni jezik je bil s slovanskim bogoslužjem povzdignjen na raven »svetih jezikov«, potrjen pri papežu v Rimu. Sv. Metod je s svojimi učenci do svoje smrti (885) končal prevod državnega in cerkvenega zakonika s celotno Biblijo. S tem so bili položeni temelji »slovenskemu« bogoslužnemu in uradovalnemu jeziku, imenitna podlaga, na kateri so svoj knjižni in kulturni jezikovni razvoj oblikovali zahodni in vzhodni Slovani. Različni interesi frankovske države, prvenstveno pa verski interesi Salzburga in drugih bavarskih škofij (Regensburg, Freising, Passau) so ta razmah preprečili. Z Metodovo smrtjo se je ta, trajno izpodjedena stavba začela rušiti. Njegovi sodelavci so bili izgnani na jug (delovali so v Bolgariji in Makedoniji), njegovi učenci prodani kot sužnji v Benetkah, knjige so bile uničene (le pet najstarejših rokopisov v mlajših prepisih iz 11. stoletja se je ohranilo).

Pa vendar je »seme kal poglajalo«. Niti vdor Madžarov v ta prostor (895) niti uničenje velikomoravske države po smrti kralja Svetopolka nista zatrla v prostoru ukoreninjenega Ciril-Metodove obrednega izrazoslovja, ohranili so se prvotni molitveni (spovedni) obrazci, ki vključujejo »dela usmiljenja« (glej II. Brižinski spomenik), v slovaškem prostoru je preživela melodika prvotnega slovanskega bogoslužja, »Žilinska knjiga«, imenitna mestna pravna knjiga iz 16. stoletja, pa izkazuje obstoj in preživetje Metodove pravne terminologije na Slovaškem.

Vse to se je v 9. stoletju ob »slovanskem misijonu« razvijalo v zaokroženem prostoru med Velehradom, Devinom, Bratislavo,

Nitro, se razneslo v Kocljevo slovensko kneževino Panonijo. Dobrine misijona so izžarevale na Češko, proti vzhodu na Poljsko in v Ukrajino, na zahod preko Panonije v Karantanijo in na jug v hrvaško posavsko kneževino Braslava ...

O tem smo razmišljali, ko smo potovali proti severovzhodu Slovaške po avtocesti, ki nam je odkrivala lepote bolj ravninske pokrajine, kot smo jo mi vajeni, pokrajine s starimi gradovi, imenitnimi toplicami (Trenčín, Peštani) in s starodavnimi mesti. V spominu so ostala zelena polja, prepasana z rumenimi legami cvetoče repice, z opustelimi kolhozi in razpadajočimi tovarnami sredi poljan v daljavi. Neme priče iz časov nasilne kolektivizacije. Kot tujek štrlijo iz valovite pokrajine, ki jo občasno stiskajo tudi gorski grebeni, med katerimi je prostor le za deročo reko in našo avtocesto. Bolj kot smo se pomikali proti severovzhodu, bolj so nas pozdravljali zasneženi vršaci Visokih Tater. Prelepa, dolga gorska veriga nas je kar dolgo obkrožala. Ob njihovem vznožju se nismo mogli ustaviti, kajti do večera smo morali pridi do cilja, v Levočo, v skrajni severovzhodni kot Slovaške.

Zakaj prav tja in tako daleč? Ker je prav tam sloveča slovaška Marijina božja pot, Marianska Hora, nad slikovitim, starim renesančnim mestecem, vrednim ogleda. Vse se je lepo izteklo: našli smo pravo cesto, ki se je za mestecem povzpela na sam vrh (800 m visoko) k slikoviti novogotski cerkvi Marijinega obiskanja. Bazilika minor – prelepa v celoti in v podrobnostih! Z glavnega oltarja se je ljubeznivo smehljala Devica Marija, obdana s soncem. Dragocen kip izvira iz 15. stoletja,

prvotna kapelica, posvečena Sv. Duhu, pa je v starih kronikah omenjena in pomeni novo dobo romanj. Le-ta niso prenehala kljub prepovedim in oviram niti v trdih letih ideološkega pritiska (1949-1968). Nasprotno, tu so romanja pod milim nebom, brez vsakršne oskrbe, dobivala značaj neustrašenih verskih demonstracij. V najtežjih letih je bila marijanska gora STALNA OPORA KRŠČANSTVA IN KATOLIŠKE CERKVE NA SLOVAŠKEM. Od prelomnega leta 1990, ko je Slovaška postala končno samostojna republika, pa vse do danes, se v prvih dneh julija (od 2. – 8.7.) v cerkvi in ob njej zbira množica od 400-600 tisoč romarjev s kardinali, škofi, duhovniki, bogoslovci. Leta 1995 je Devico Marijo obiskal tudi papež Janez Pavel II. in potrdil ljubljene brate Slovake v veri. Koliko romarjev Slovakov, Poljakov, Madžarov, Ukrajincev, Slovakov iz diaspor, se je v tem desetletju že zvrstilo, da so z vero in zaupanjem počastili Marijo Devico! ■ (nadaljevanje sledi)

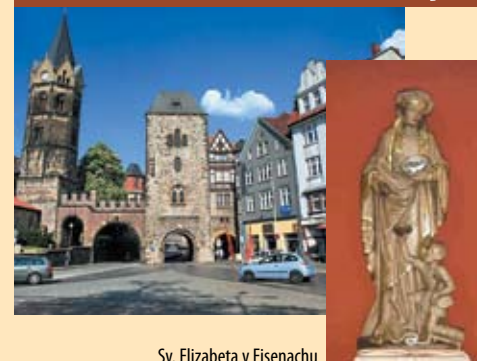
besedilo: dr. Martina Orožen
foto: Polona Leskovec

AKCIJA – Nabirka za krščanske šole v Sveti deželi

prejeto do 6. 6. 2007

500 € Frančiškanski samostan Brezje; **400 €** Malneršič Rada; **200 €** Beravs Vlasta, Trampuž Ivo; **100 €** Filipič Venčeslav, Župnijska Karitas; **50 €** Bogovič Ivan, Šenveter Marija; **46 €** Juvančič Breda; **45 €** NN; **42 €** Beravs Nikolaja, Beravs Vlasta; **40 €** Bizjak Aleksandra, Grošel Janez, Pavlin Damjana, Šuligaj Ivana, Žigon Jožefa; **30 €** Ačanski Elizabeta, Dečko Danica, Maučec S. Stanko; **25 €** Černivec Marijan; **20 €** Drev Emil, Frangež Ida, Jermol Štefan, Laure Marija, Pavc Marija, Plešec Franc, Rijavec Ivanka, Slamnik Jurij, Strmčnik Jurček Blažka, Školaris Talica, Valič Cveto; **15 €** Šajn Krista, Zmahar Marija; **12,50 €** Slapnik Ladislav; **10 €** Doberdrug Alojzija, Drobnič Janez, Fajt Alojzija, Gruđen Ljudmila, Habe Ana, Hauzer M., Hriberšek Henrik, Hrovat Jožefa, Jurjavec Peter, Kos Jožefa, Krajnc Vincencij, Krickovic Ema, Matjaž Antonija, Nemanič Cvetka, NN, Priselač Marija, Smodiš Karlo, Štor Jožica, Tanasič, Vacovnik Jože, Zorman Marta; **9,14 €** Majhen Marija; **8,40 €** Pelan Fani; **8 €** Golouh Marija; **5 €** Avsec Helena, Breznik Katarina, Jenko Marija, Pelko Jožefa, Potočnik Jožefa, Prijol Dragica, Ražnjevič Ika; Naj plemenita dobrota ne pojenja! Bogu hvala za vas, drage dobrotnice in dobrotniki! ■ **Uredila: Tatjana**

ROMANJE od 14. do 20. septembra 2007

Sv. Elizabeta v Eisenachu

- sv. Elizabeta Ogrska v Eisenachu (Nemčija)
- Mati ubogih v Banneuxu (Belgija)
- Pariz (Francija)

Program dobite na naslovu www.sveta-dezela.si ali na Društvu prijateljev Svete dežele.

p. Peter Lavrih, ofm, CTS
tel.: 05 330 30 30; mob.: 041 66 91 34

Komisariat za Sveto deželo

Tržaška 85, 1000 Ljubljana
tel.: 01 24 44 250 ; faks: 01 24 44 253; www.rkc.si/cts/komisar
email: pater.peter@rkc.si; TRR 05100-8010637691

Zvonimir Zlodi OFMConv

Sveta Elizabeta Ogrska

**Zavetnica Frančiškovega svetnega reda
Življenjepis**

Letos obhajamo 800-letnico Elizabetinega rojstva. V glavnih potezah sicer že poznamo njeno kratko, a bogato življenje, v tej pripovedi pa nam ga minoritski pater Zvonimir zelo živo naslika, tako da se z Elizabeto lahko malodane srečamo in postane naša dobra znanka. Vstopimo v svet gradov in vitezov, v srednjeveške manire, naježijo se nam lasje ob strogosti njenega duhovnega voditelja, pretrese nas usoda njene družine, za zgled se nam postavi njena neomajna vera. Res, obvezno branje za vsakega njenega varovanca!

Cena za bralce Brata Frančiška v prednaročilu do 15.7.2007 samo **5,00 EUR** (1198 SIT).

Format: 15 x 21 cm; broširano
Obseg: 112 str.
Izid predvidoma v juliju.

Kmalu izidejo:

V Frančiškovem imenu

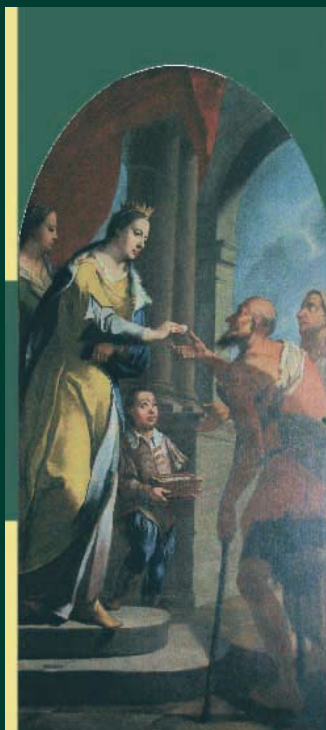
(zgodovina reda do 1517)

Iuridica Franciscana

(zgodovina reda s pravnega vidika)

Frančišek, naš brat

(slikanica)

ZVONIMIR ZLODI
OFMConv

**Sveta
Elizabeta
Ogrska**

ZAVETNICA
FRANČIŠKOVEGA
SVETNEGA REDA

Knjigo lahko naročite na naslovu:

Založba Brat Frančišek

Prešernov trg 4

1000 Ljubljana

tel.: 01 2429312

faks: 01 2429313

e-mail: zbf@rkc.si

<http://ofm.rkc.si/zbf>